

A9-0068/2024

5.3.2024

PRANEŠIMAS

dėl 2025 m. biudžeto sudarymo bendrųjų gairių, III skirsnis – Komisija
(2023/2220(BUI))

Biudžeto komitetas

Pranešėjas: Victor Negrescu

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS	19
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS	20
VYSTYMO SI KOMITETO LAIŠKAS	22
BIUDŽETO KONTROLĖS KOMITETO LAIŠKAS	27
UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS	30
APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO LAIŠKAS	39
PRAMONĖS, MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR ENERGETIKOS KOMITETO LAIŠKAS	45
TRANSPORTO IR TURIZMO KOMITETO LAIŠKAS	49
ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO LAIŠKAS	54
KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO LAIŠKAS	58
KONSTITUCINIŲ REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS	61
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO LAIŠKAS	63
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	69

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2025 m. biudžeto sudarymo bendrųjų gairių, III skirsnis – Komisija (2023/2220(BUI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į peržiūrėtą Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) xxx, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (DFP tikslinimas),
- atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2022/2496, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa¹,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 16 d. poziciją dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa, projekto²,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa³, ir bendras deklaracijas, dėl kurių šiuo klausimu susitarė Parlamentas, Taryba ir Komisija⁴, taip pat į susijusias vienašales deklaracijas⁵,
- atsižvelgdamas į preliminarų pranešimą dėl pasiūlymo dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpio vidurio tikslinimo⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa, projekto⁷,
- atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 10 d. rezoliuciją dėl didėjančių Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės skolinimosi išlaidų poveikio 2024 m. ES biudžetui⁸,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją „2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos tobulinimas: atsparus ir naujiems iššūkiams pritaikytas ES biudžetas“⁹,

¹ OL L 325, 2022 12 20, p. 11.

² OL C 445, 2021 10 29, p. 240.

³ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11.

⁴ OL L 444 I, 2020 12 22, p. 4.

⁵ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0357.

⁶ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0335.

⁷ Priimti tekstai, P9_TA(2024)0082.

⁸ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0194.

⁹ OL C 177, 2023 12 20, p. 115.

- atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 16 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (COM(2022)0223),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹⁰,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) Nr. 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos¹¹,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 22 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (COM(2021)0570), ir į savo 2022 m. lapkričio 23 d. poziciją dėl pasiūlymo¹²,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti¹³,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo¹⁴,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640) ir į savo 2020 m. sausio 15 d. su juo susijusią rezoliuciją¹⁵,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas),
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. per 21-ąją UNFCCC šalių konferenciją (COP 21) Paryžiuje priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas),
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio mėn. Europos Vadovų Tarybos, Parlamento ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį¹⁶, savo susijusią 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją¹⁷, 2021 m. kovo 4 d. Komisijos Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo veiksmų planą ir į 2021 m. gegužės mėn. Europos Vadovų Tarybos narių priimtą Porto deklaraciją dėl socialinių reikalų,

¹⁰ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

¹¹ OL L 424, 2020 12 15, p. 1.

¹² OL C 167, 2023 5 11, p. 162.

¹³ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23.

¹⁴ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

¹⁵ OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

¹⁶ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

¹⁷ OL C 242, 2018 7 10, p. 24.

- atsižvelgdamas į 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategiją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą 10/2021 „Lyčių aspekto integravimas į ES biudžetą: laikas pereiti nuo žodžių prie veiksmų“,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 1 d. Komisijos komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“ (COM(2023)0062),
- atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 20 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Europos strateginių technologijų platforma (STEP) ir iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB bei reglamentai (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 ir (ES) 2021/241 (COM(2023)335),
- atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 20 d. pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė,
- atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą¹⁸ ir prie jo pridėtus bendrus pareiškimus, dėl kurių susitarė Parlamentas, Taryba ir Komisija,
- atsižvelgdamas į ... d. Tarybos išvadas dėl 2025 m. biudžeto gairių (00000/2024),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 93 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A9-0068/2024),

Į žmones orientuotas 2025 m. ES biudžetas: žmonių gyvenimui gerinti Ir Sąjungos konkurencingumui stiprinti skirtos investicijos

1. yra tvirtai įsitikinęs, kad laikotarpiu, kai vyksta geopolitiniai ir instituciniai pokyčiai, patiriamas finansinis spaudimas, susiduriama su klimato kaita ir visuomenės uždaviniais, patikimas, tvirtas, lankstus ir į investicijas orientuotas ES biudžetas ir toliau yra labai svarbus įgyvendinant Sąjungos politiką ir atlieka centrinį vaidmenį reaguojant į žmonių poreikius, nepaliekant nė vieno nuošalyje vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, užtikrinant saugumą ir gerovę žmonėms ir skatinant ES ekonomikos konkurencingumą;
2. atkreipia dėmesį į sudėtingas aplinkybes, susijusias su 2025 m. biudžeto procedūra, nes ji vyksta didelės tarptautinės įtampos ir netikrumo laikotarpiu ir rinkimų metais, taigi

¹⁸OL L 207, 2024 2 22, p. 1).

Parlamentas ir Komisija turės valdyti pereinamąjį laikotarpį nuo vienos iki kitos kadencijos; puikiai supranta didelius ir sykiu neišvengiamus kalendorinius suvaržymus ir ragina visus veikėjus į juos atsižvelgti tinkamai bei konstruktyviai;

3. labai apgailėstauja dėl to, kad Tarybai nepavyko pasiekti susitarimo dėl daugiametės finansinės programos (DFP) tikslinimo iki 2023 m. pabaigos; todėl pažymi, kad jis turi pradėti biudžeto procedūrą, kai nesama tikrumo dėl kelių esminių 2025 m. finansinio programavimo elementų, ir puikiai žino apie, deja, labai mažas, o kai kuriais atvejais neigiamas maržas pagal DFP viršutines ribas;
4. mano, kad DFP tikslinimo rezultatai neatitinka pradinių EP siekių; pabrėžia, kad DFP reglamento peržiūra yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti vidutinės trukmės finansinę paramą Ukrainai pagal Ukrainos priemonę, sudaryti sąlygas padidinti finansavimą tiksliniams politikos prioritetams, taip pat skatinti ES strateginį savarankiškumą ir apsaugoti Sąjungos programas bei biudžeto lankstumą, atsižvelgiant į didesnes nei numatyta palūkanų normas, taigi ir didesnes nei numatyta Sąjungos skolinimosi išlaidas; pažymi, kad 2025 m. metinė biudžeto procedūra bus pirmoji procedūra, kuri visa grindžiama persvarstytu DFP reglamentu;
5. primena, kad bendra deklaracija, dėl kurios trys institucijos susitarė pagal 2020 m. DFP susitarimą, ir kurioje numatyta, kad išlaidomis, kurios padengia priemonės „Next Generation ES“ finansavimo išlaidas, „nesiekama sumažinti ES programų ir fondų“ lėšų, vis dar galioja ir yra atskaitos taškas biudžeto valdymo institucijai, visų pirma mobilizuojant EURI priemonę, kad būtų galima padengti bent dalį su NGEU skolinimosi išlaidomis susijusio trūkumo; todėl ketina užtikrinti, kad visos programos būtų tinkamai finansuojamos ir būtų išlaikytas biudžeto lankstumas ir reagavimo pajėgumai vykdant metinę biudžeto procedūrą; primygtinai pabrėžia, kad Komisija per visą biudžeto procedūrą turi laiku pateikti patikimą ir tikslią informaciją apie NGEU skolinimosi išlaidas ir numatomas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės išmokas;
6. ragina Tarybą ir Komisiją visapusiškai taikyti Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo; ypač pabrėžia, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra esminė išankstinė sąlyga siekiant gauti ES lėšų; pabrėžia, kad lėšos negali būti išmokėtos, jei valstybės narės nesilaiko visų atitinkamų reikalavimų; pakartoja, kad sisteminės teisinės valstybės problemos, pvz., valdžių atskyrimo principo pažeidimas arba bandymai pastaruoju metu kėsintis į teismų nepriklausomumą kai kuriose valstybėse narėse, kelia aiškų pavojų ES finansiniams interesams ir ES biudžeto apsaugai, ir ragina Komisiją neleisti, kad vyktų regresas kalbant apie teisinės valstybės srityje pasiektus laimėjimus; dar kartą ragina Komisiją skubiai užtikrinti, kad ES lėšos, kurių mokėjimas sustabdytas pagal teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, per vietos valdžios institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas pasiektų piliečius, įmones, regionų ir vietos valdžios institucijas, nevyriausybinės organizacijas ir visus kitus susijusius suinteresuotuosius subjektus;
7. pabrėžia, kad grąžinti Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės (EURI) skolinimosi išlaidas yra teisinis ES įsipareigojimas ir nediskrecinis ES biudžeto išlaidų punktas; pažymi, kad skolinimosi išlaidos priklauso nuo išmokų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) tempo, taip pat nuo rinkos

svyravimų kalbant apie obligacijų pajamingumą, todėl jos iš esmės yra nenuspėjamos ir nepastovios; pakartoja savo poziciją, kad visos EURI skolinimosi išlaidos turėtų būti padengiamos iš EURI specialiosios priemonės ir viršijant DFP viršutines ribas, kad būtų atkurta tam tikra 2b išlaidų kategorijos marža ir apsaugota lankstumo ir bendros maržos priemonių biudžeto erdvė; sieks užtikrinti, kad patikslintai DFP taikant EURI pakopinį mechanizmą nebūtų sukurta tvarka, dėl kurios būtų padaryta nepagrįsta papildoma žala suplanuotoms išlaidoms arba turimoms lėšoms pagal netemines specialiąsias priemones;

8. primena, kad prognozuojama¹⁹, jog Europos ekonomika augs labai nedaug (0,9 proc. 2024 m. ir 1,7 proc. 2025 m.), o infliacija ir toliau gerokai viršys 2 proc., šis rodiklis naudojamas kaip automatinis defliatorius DFP (3,0 proc. 2024 m. ir 2,5 proc. 2025 m.); pripažįsta, kad tai reiškia, jog nuolat mažėja biudžeto, kuris turi išlikti subalansuotas ir yra apribotas absoliučių verčių, perkamoji galia; atkreipia dėmesį į labai mažą bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP) pagrįstų nuosavų išteklių pareikalavimo tarifą pastaraisiais metais (0,46 proc. 2024 m. biudžeto projekte) dėl bendro infliacijos poveikio, žemo mokėjimų asignavimų lygio ir didesnių pajamų iš kai kurių kitų nuosavų išteklių; primena savo poziciją, kad korekcijos ir kiti korekciniai mechanizmai turėtų būti panaikinti visam laikui, o kol jie nėra panaikinti visam laikui, bendram BNP pagrįstų nacionalinių įnašų sumažinimui turėtų būti taikomas fiksuotas, iki 2 proc. per metus siekiantis, defliatorius;
9. apgailestauja dėl to, kad Taryboje nedaroma pažanga nuosavų išteklių sistemos reformos klausimu; primena savo poziciją dėl iš dalies pakeistų Komisijos pasiūlymų, joje pritariama naujų nuosavų išteklių nustatymui; mano, kad nustačius naujus tikrus pajamų šaltinius, laikantis Tarpinstituciniame susitarime nustatytų veiksmų gairių, būtų padengta papildoma biudžeto našta, atsirandanti dėl skolinimosi pagal priemonę „NextGenerationEU“, ir taip būtų apsaugotos maržos ir lankstumo mechanizmai, o tai savo ruožtu palengvintų biudžeto sprendimų dėl nenumatytų poreikių priėmimą, taip pat naujas strateginio prognozavimo iniciatyvas; be to, primygtinai ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant nustatyti papildomus, naujus ir, pageidautina, tikrus nuosavus išteklius ir kitus ES biudžeto pajamų šaltinius, neįtrauktus į TIS;
10. apgailestauja dėl to, kad gebėjimui reaguoti į nenumatytus įvykius arba pradėti naujas iniciatyvas didelį poveikį daro ribotas biudžetas, ir ketina kiek įmanoma gerinti šią padėtį, taip pat ir atsižvelgdamas į didesnius ES piliečių lūkesčius; primena, kad būtina sukurti papildomą specialią priemonę viršijant DFP viršutines ribas, kad ES biudžetas galėtų geriau prisitaikyti prie krizių ir greitai reaguoti į jas ir jų socialinį bei ekonominį poveikį;
11. yra pasiryžęs, nepaisant daugybės šių apribojimų, išlaikyti nuoseklią ir vieningą poziciją, kuri atspindėtų jo nustatytus politikos prioritetus ir institucinius interesus, įskaitant Sąjungos konkurencingumo didinimą, strateginių priklausomybių mažinimą, švarios energijos diegimo spartinimą, Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės integravimo tikslų įgyvendinimo užtikrinimą, saugumo ir gynybos pajėgumų stiprinimą, taip pat prisidėjimą prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, kartu iki minimumo sumažinant neigiamą poveikį pavyzdinėms programoms ir kuo labiau padidinant

¹⁹ Europos Komisija, „2024 m. žiemos ekonominė prognozė. Lėtesnis augimo atsigavimas sparčiau mažėjant infliacijai“ (angl. ‘Winter 2024 Economic Forecast: A delayed rebound in growth amid faster easing of inflation’), 2023 m.

šalutinę ekonomikos augimo naudą visiems ES žmonėms;

Teisingas, sąžiningas ir įtraukus biudžetas, suteikiantis geresnių galimybių visiems ES piliečiams ir užtikrinantis ekonomikos augimą

12. pažymi, kad užtikrinti pragyvenimą, esant priimtinioms išlaidoms, bei visuomenės sanglaudą ir toliau yra nuolatinis iššūkis visoms ES valstybėms narėms ir jų regionams, ir primena aukštos kokybės ir prieinamų viešųjų paslaugų vaidmenį šioje srityje; pageidauja didinti įtraukumą ir galimybes gauti finansavimą, kai tinkama, laikantis susijusių tinkamumo kriterijų, ir kuo labiau padidinti finansavimo galimybes pasinaudojant esamų lėšų svorto poveikiu; mano, kad socialinis ES išlaidų aspektas, kaip būtinas komponentas jų teisėtumui užtikrinti, turėtų ir toliau būti svarbiu kompleksiniu kriterijumi visose politikos srityse;
13. pabrėžia, kad ES biudžetas visų pirma yra investicijų biudžetas, turintis svorto poveikį, jis gali paskatinti Sąjungos tikslų įgyvendinimą ir politikos formavimą, papildyti nacionalinės politikos priemones ir taip padėti patenkinti visų ES žmonių poreikius; primena ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės svarbą didinant Sąjungos atsparumą ir švelninant buvusių ir tebesitęsiančių krizių socialinį ir ekonominį poveikį; mano, kad turėtų būti dedamos visos pastangos siekiant užtikrinti, kad šie du pagrindiniai ES finansavimo šaltiniai būtų veiksmingai ir nedelsiant naudojami;
14. yra tvirtai pasiryžęs naudoti ES biudžetą siekiant apčiuopiamų ir matomų pokyčių piliečiams, ekonomikai bendrojoje rinkoje ir žaliąjo kurso tikslų įgyvendinimui remiant kokybiškų darbo vietų kūrimą pažangiausiose pramonės šakose, užtikrinant darbo rinkos pasirengimą ateities iššūkiams pasitelkiant įgūdžių ugdymo ir talentų skatinimo programas, kovojant su nedarbu, didinant Europos konkurencingumą ir stiprinant Sąjungos gynybos parengtį; mano, kad technologinis savarankiškumas ir tvarus augimas yra svarbiausi veiksniai siekiant ilgalaikių Sąjungos energetikos ir klimato tikslų; pakartoja savo raginimą išlaikyti tinkamą finansavimą siekiant remti mažąsias ir vidutines įmones (MVI), kurios yra Europos ekonomikos pagrindas, startuolius ir jaunimą, ūkininkus, mokytojus ir transporto darbuotojus; pabrėžia, kad reikia toliau gerinti energetikos ir transporto infrastruktūrą, investuoti į visuomenės sveikatos ir gerovės paslaugų modernizavimą, socialinę ir teritorinę sanglaudą bei įtraukti ir remti pažeidžiamas, atokias ir kaimo bendruomenes, įskaitant pažangiuosius kaimus; atkreipia dėmesį į tai, kad biudžetas turi padėti užtikrinti žaliąją pertvarką, kartu remiant kokybišką žemės ūkį bei užtikrinant galimybes naudotis geros kokybės sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugomis;
15. pabrėžia didelį mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį konkurencingumui, ilgalaikiam ekonomikos augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje; primena ilgalaikę iniciatyvą siekti, kad ES investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą intensyvumas pasiektų 3 proc. BVP; pripažįsta esamą atotrūkį tarp tikslo ir faktiškai teikiamo finansavimo; pabrėžia, kad Europos pirmavimas technologijų srityje yra labai svarbus įgyvendinant žaliąjį kursą ir sveikatos sąjungą, nes padeda kurti aukštos kvalifikacijos darbo vietas Sąjungoje visoje vertės grandinėje ir stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacijų kompetenciją Sąjungoje; yra labai susirūpinęs dėl to, kad turimų lėšų užtekta tik nedidelei daliai visų pateiktų paraiškų finansuoti, dėl to pagal programas gaunama gerokai daugiau paraiškų nei galima patenkinti, o mokslininkai išvyksta iš Sąjungos į

konkuruojančius regionus;

16. pabrėžia, jog būtina priimti tvarius ir ilgalaikius sprendimus, kad būtų galima sėkmingai spręsti struktūrines demografines problemas ir mažinti protų nutekėjimą mažiau išsivysčiusiuose ES regionuose ir miestuose; pabrėžia, kad reikia skirti finansinių išteklių atgaivinti regionams, kuriuose mažėja gyventojų investuojant į socialinę ir demografinę politiką, pagal kurią būtų remiamos šeimos, ir teikti senėjančiai Europos visuomenei tinkamą paramą, pvz., sudarant galimybes naudotis sveikatos priežiūros, judumo ir viešosiomis paslaugomis;
17. primygtinai ragina mobilizuoti didžiausią galimą finansavimą pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpusą, siekiant skatinti mokymąsi ir verslumą, gerinti jaunimo įgūdžius, formalųjį, neformalųjį švietimą ir savaiminį mokymąsi bei įsidarbinimo galimybes, taip pat didinti socialinę įtrauktį; pakartoja, jog reikia užtikrinti, kad pagal abi programas būtų užtikrintos lygios galimybės, ypatingą dėmesį skiriant palankių sąlygų neturintiems asmenims visoje ES ir asocijuotosiose šalyse; laikosi nuomonės, jog turi būti toliau remiamos judumo stipendijos pagal programą „Erasmus+“, kad jomis būtų padengiamos padidėjusios pragyvenimo išlaidos ir užtikrinamas prieinamumas, lygios galimybės ir įtraukus dalyvavimas, visų pirma iki tinkamo lygio padidinant minimalią stipendiją vienam dalyviui;
18. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, ir ragina Komisiją pradėti svarstymus dėl ES biudžeto socialinių išlaidų stebėjimo metodikos kitu programavimo laikotarpiu; pabrėžia itin svarbų ES biudžeto vaidmenį remiant iniciatyvas, kuriomis stiprinamas socialinis dialogas ir didinami vietos ir regionų socialiniai veiksmai bei visiems suteikiama galimybė naudotis gyvybiškai svarbiomis pagrindinėmis paslaugomis; pakartoja, kad reikia parengti vyresnio amžiaus žmonėms skirtą Europos strategiją, kurioje būtų numatyti konkretūs kovos su marginalizacija, vienišumu ir izoliacija veiksmai; be to, primena, kad reikia visapusiškai įgyvendinti 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją siekiant pagerinti neįgaliųjų gyvenimo sąlygas Sąjungoje; atkreipia dėmesį į tai, kad Europos vežėjai susiduria su skirtingomis problemomis kiekvienoje valstybėje narėje – nuo didėjančių išlaidų iki pajėgumų trūkumo, taip pat į lankstumo ir geresnių darbo sąlygų poreikį; pabrėžia, kad reikia sugriežtinti galiojančias jų apsaugos taisykles ir skirti papildomų išteklių darbo sąlygoms visose valstybėse narėse stebėti; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad naudinga ES lygmeniu kurti IT priemones, kurios padėtų geriau įgyvendinti biurokratinis reikalavimus ir standartizuoti sertifikatus;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares skirti pakankamai išteklių ES taisyklėms dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo veiksmingai įgyvendinti siekiant palengvinti darbo jėgos judumą ir paprasčiau perkelti socialines išmokas; ragina ES lėšas naudoti elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų sistemai plėtoti ir tolesniam socialinės apsaugos sistemų skaitmeninimui remti, siekiant sąžiningo darbo jėgos judumo;
20. pripažįsta, kad technologijos ir dirbtinis intelektas (DI) sparčiai keičia užimtumo aplinką; pabrėžia, kad į žmogų orientuotų patikimų DI technologijų ekonominis potencialas gali lemti Europos ekonomikos augimą ir pagerinti piliečių gyvenimą įvairiose srityse, pvz., sveikatos, žemės ūkio, energetikos, transporto ir saugumo; ragina

užtikrinti, kad tai atsispindėtų ES programose ir politikoje, skiriant pakankamus finansinius išteklius; pabrėžia, kad reikia gerinti piliečių pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, kad jie atitiktų įmonių poreikius, ir apsaugoti piliečius nuo dezinformacijos; pritaria ES priemonėms, kuriomis koordinuotai papildomos nacionalinės užimtumo strategijos, skirtos darbo vietų pertvarkymui, ir judumas ES lygmeniu, panaudojant šių pokyčių potencialą siekiant sukurti klestinčią, gebančią prisitaikyti darbo jėgą, be kita ko, skatinant profesinį perkvalifikavimą bei judumą ir taip užtikrinant sklandų perėjimą į naujus ir besiformuojančius darbo sektorius;

21. yra susirūpinęs dėl didėjančio ekstremalių meteorologinių reiškinių, pvz., didelių gaisrų, potvynių ir kitų gaivalinių nelaimių, susijusių su intensyvėjančia klimato kaita visoje Europoje, skaičiaus; todėl pabrėžia, kad reikia užtikrinti pakankamą ES civilinės saugos mechanizmo finansavimą, ir ragina geriau konsoliduoti ES reagavimo į nelaimės pajėgumus sustiprinant bendras medicinos ir skubios pagalbos komandas; ragina Komisiją užtikrinti, kad ištekliai galėtų būti greitai skiriami ir iš Europos Sąjungos solidarumo fondo bei neatidėliotinos pagalbos rezervo;
22. pabrėžia, kad svarbu skirti tinkamą finansavimą veiklai, nustatytai reglamente dėl programos „ES – sveikatos labui“; pripažįsta, kad vaistų ir sveikatos technologijų kaina daro didelį poveikį pacientų galimybėms jais naudotis; pabrėžia, kad vaistai už neįperkama kainą yra reali gydymo kliūtis, ir ragina įgyvendinti konkrečias priemones, siekiant spręsti šias problemas; atsižvelgdamas į tai, ragina geriau koordinuoti veiksmus ES lygmeniu ir vykdyti bendrus vaistų viešuosius pirkimus, kad šios kainos būtų sumažintos; pabrėžia, kad svarbu kovoti su vaikų ligomis, ypač daug dėmesio skiriant retoms ligoms; visų pirma pabrėžia Europos kovos su vėžiu plano svarbą; ragina numatyti plataus užmojo programos „Europos horizontas“ veiksmų grupės „Sveikata“ biudžetą, kad ES galėtų veiksmingai reaguoti į būsimas sveikatos krizes, padėti stiprinti sveikatos sistemas ir gerinti žmonių fizinę ir psichikos sveikatą užtikrinant, kad sveikatos priežiūra būtų įperkamesnė ir prieinamesnė; pripažįsta, kad širdies ir kraujagyslių ligos tebėra pagrindinė mirties priežastis ES; mano, kad labai svarbu spręsti širdies ir kraujagyslių ligų problemą investuojant į veiksmus, skirtus individualizuotajai medicinai ir e. sveikatai, nes tai padidins prevencijos ir gydymo standartus ir suteiks visiems piliečiams vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis; pabrėžia, kad reikia išvengti vaistų stygiaus, su kuriuo pastaraisiais metais susidūrė kai kurios valstybės narės; pripažįsta, kad reikia mažinti sveikatos netolygumus, kad visoms moterims būtų užtikrinta teisinga sveikatos priežiūra, įskaitant galimybę naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis, ir primena, jog nepaprastai svarbu, kad moterų sveikata išliktų politikos ir mokslinių tyrimų prioritetu;
23. primena, kad reikia spręsti įgūdžių trūkumo, protų nutekėjimo ir ryšio tarp rinkos poreikių ir įgūdžių problemą, be kita ko, atsižvelgiant į padėtį įvairiuose ES regionuose; mano, jog tam, kad ES darbo jėga išliktų konkurencinga ateityje, būtina apibrėžti pagrindines mokymo ir perkvalifikavimo sritis, ypač siekiant skatinti žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius; pabrėžia, kad reikia papildomų investicijų siekiant modernizuoti Sąjungos švietimo sistemas, kurti specialistų gausinimo sistemas ir skatinti jaunos verslininkus; ragina paspartinti Europos įgūdžių metų ir Europos švietimo erdvės įgyvendinimą; ragina Komisiją skubiai įgyvendinti sprendimus, kurie Europos įgūdžių metais apibrėžti kaip itin svarbūs, pabrėžia, kad reikia geriau

bendradarbiauti su įmonėmis, įtraukti ES jaunimo testą ir uždrausti nemokamų stažuotojų praktiką; atsižvelgdamas į Konferencijoje dėl Europos ateities priimtas rekomendacijas, primena, kad svarbu parengti Europos švietimo planą, kuriame būtų numatyti finansiniai ištekliai, siekiant remti kokybišką švietimą ir mokytojų rengimą ir sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių;

24. pabrėžia finansavimo programų demokratijos, teisių ir vertybių srityse pridėtinę vertę, primena ES biudžeto svarbą propaguojant Europos vertybes, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje, kultūrą ir piliečių teises bei kuriant atsparias visuomenes ir remiant pagrindinius demokratijos, teisinės valstybės, solidarumo, įtraukumo, teisingumo, nediskriminavimo ir lygybės, įskaitant lyčių lygybę, principus; pageidauja, kad atitinkamos biudžeto eilutės ir įstaigos būtų sustiprintos siekiant spręsti poliarizacijos, politinio ekstremizmo stiprėjimo, mažo pasitikėjimo institucijomis problemas, puoselėti dalyvaujamają demokratiją, propaguoti pagrindines teises, užkirsti kelią demokratijos regresui, teisinės valstybės erozijai, mažėjančiai pilietinės visuomenės organizacijų, veikiančių šioje srityje vietos, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, erdvei bei euroskepticizmo instrumentalizavimui; ragina užtikrinti pakankamą ES finansavimą Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programai, atkreipia dėmesį į vertingą darbą, atliekamą pagal Sąjungos vertybių paprogramę, pagal kurią skiriamas tiesioginis finansavimas pilietinės visuomenės organizacijoms, taip pat pagal „Daphne“ programą ir lygybės bei teisių srityje; pakartoja, kad reikiami ištekliai turėtų būti skirti kovai su smurtu dėl lyties ir teisių bei prieigos prie saugių lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugų rėmimui, moterų teisių organizacijoms, taip pat ES iniciatyvoms bei įstaigoms, kuriomis kovojama su moterų diskriminacija; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas naudotis Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa, taip pat garantuoti, kad valstybių narių veiklos vykdytojai lanksčiai perskirstytų dotacijas vietos ir visuomeninėms organizacijoms, siekiant užtikrinti, kad finansavimas pasiektų tuos, kurie dirba arčiausiai piliečių;
25. ragina Komisiją didinti Sąjungos paramą siekiant apsaugoti piliečius, mažumas ir religines bendruomenes bei viešąsias erdves nuo terorizmo grėsmių, kovoti su radikalizacija ir teroristiniu turiniu internete ir stabdyti neapykantos retorikos, antisemitizmo, prieš musulmonus nukreiptos neapykantos ir rasizmo plitimą visoje Europoje bei pasaulyje;
26. atkreipia dėmesį į nuolat didėjančias grėsmes ir pavojus, susijusius su užsienio suinteresuotųjų subjektų vykdomomis organizuotomis ir tikslinėmis dezinformacijos kampanijomis prieš Europos Sąjungą; prašo skirti finansavimą programai „Europos horizontas“ ir Komisijos bei EIVT administruojamai veiklai, kuria siekiama kovoti su dezinformacijos plitimu dideliu mastu ir kurti veiksmingesnes atsakomąsias priemones; ragina Sąjungą ir valstybes nares naudoti ES lėšas veiklai, kuria siekiama didinti piliečių gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis; ragina skirti daugiau lėšų kovai su neapykantos retorika ir teroristiniu turiniu internete; pabrėžia, kad reikia stiprinti žurnalistų laisvę ir žiniasklaidos pliuralizmą skiriant pakankamai išteklių, laikantis atitinkamų taisyklių, ir remti žurnalistus, įskaitant tiriamosios žurnalistikos atstovus, žmogaus teisių gynėjus ir pilietinės visuomenės narius, prieš kuriuos imamas atsakomųjų veiksmų, pvz., strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP); ragina tinkamai remti kultūros sektorių, be kita ko, skatinant tarpvalstybinę Europos filmų, muzikos ir vaizdo žaidimų sklaidą; todėl ragina skirti daugiau lėšų programai

„Kūrybiška Europa“;

Biudžetas, kuriuo įgyvendinami strateginiai prioritetai

27. pabrėžia, kad svarbu mažinti Sąjungos strateginę priklausomybę svarbiausiuose sektoriuose; palankiai vertina naująjį reglamentą dėl Europos strateginių technologijų platformos (STEP), tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad reikia struktūrinio atsako į strateginių pramonės sektorių investicijų poreikius, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos nustatyti, plėtoti ir plėsti proveržio technologijas; apgailestauja dėl to, kad šiuo atžvilgiu esamo programos „Europos horizontas“ finansavimo lygio nepakanka, ir ragina skirti daugiau lėšų programai „Europos horizontas“ ir kitoms pagrindinėms šios srities Sąjungos programoms, pvz., „InvestEU“, kad būtų pasiektas atviro strateginio savarankiškumo tikslas; mano, kad ES priklausomybė nuo išteklių tiekimo kelia vis didesnį susirūpinimą; ragina ES toliau investuoti į savo atviro strateginio savarankiškumo stiprinimą užtikrinant spartesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, greitesnius leidimų išdavimo procesus, pastatų dekarbonizaciją, prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir atsparių ES pramonės ekosistemų vertės grandinių kūrimą, visų pirma tokiose svarbiose srityse, kaip sveikatos priežiūra ir gynyba; prašo skirti tinkamą finansavimą, kad būtų užtikrinta nuolatinė dabartinių Europos pavyzdinių programų kosmoso sektoriuje, įskaitant „Copernicus“, „Galileo“ / EGNOS, Europos palydovinio ryšio iniciatyvą (GOVSATCOM) ir informuotumo apie padėtį kosmose (SSA) iniciatyvą, plėtra;
28. mano, kad skaitmeninė pertvarka suteikia daug galimybių gerinti skaitmeninę infrastruktūrą ir junglumą bei ugdyti skaitmeninius įgūdžius; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į Skaitmeninės Europos programos ir Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP skaitmeninės ekonomikos sektoriaus dalis), taip pat Skaitmeninio švietimo veiksmų plano svarbą; pakartoja, kad reikia parengti mokytojams ir besimokantiems asmenims skirtą DI, kodavimo ir robotikos švietimo programą, kuri būtų finansuojama pagal atitinkamas programas; pažymi, kad ES biudžeto lėšomis turi būti tinkamai remiamas etiškas ir nediskriminacinis DI naudojimas, visų pirma švietimo ir kultūros sektoriuose; primena, jog reikia, kad ES finansuojamomis programomis būtų toliau investuojama į visuomenės skaitmeninio raštingumo didinimą ir skaitmeninio atotrūkio, įskaitant lyčių skaitmeninį atotrūkį, mažinimą švietimo ir mokymosi visą gyvenimą srityse;
29. pabrėžia centrinę ES biudžeto vaidmenį įgyvendinant Europos žaliąjį kursą ir kovojant su klimato kaita mažinant išmetamųjų teršalų kiekį, didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, kuriant žiedinę ekonomiką, apsaugant ekosistemas ir stabdant nerimą keliančią biologinės įvairovės nykimo tendenciją, kartu užtikrinant konkurencingumą ir kuriant žaliąsias darbo vietas bei užtikrinant ekonomikos augimą ES; pabrėžia, kad programa LIFE atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį įgyvendinant Europos žaliąjį kursą ir siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, vadovaujantis ES klimato teisės aktu ir Paryžiaus susitarimu; yra labai susirūpinęs dėl didelio klimato kaitos poveikio, be kita ko, susijusio su vandens trūkumu;
30. pabrėžia, kad susirūpinimas dėl energijos tiekimo saugumo ir aukštų energijos kainų lemia energijos nepriteklaus klausimą ir kelia iššūkių Europos pramonei, ypač MVI; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia didinti ES investicijas į vykstantį ES perėjimą

prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, be kita ko, į energijos vartojimo efektyvumą, mokslinius tyrimus ir inovacijas tvarių mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir anglies dioksido neišskiriančių technologijų srityje, visų pirma srityse, kurios daro teigiamą poveikį namų ūkių pragyvenimo išlaidų mažinimui, pvz., pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo; pažymi didžiulius investicijų į transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą poreikius ir nuolatinį statybos ir žaliavų kainų padidėjimą; pripažįsta strateginę TEN-T išplėtimo į rytines kaimynines šalis ir glaudesnių jungčių su ES strateginiais partneriais vertę; pabrėžia EITP transporto programos svarbą ir jos teigiamą vaidmenį siekiant žaliojo kurso tikslų ir pereinant prie švarios energijos;

31. pabrėžia, kad 2025 m. biudžetas turi atitikti Sąjungos tikslus ir tarptautinius įsipareigojimus; pabrėžia, kad reikia nuolat dirbti siekiant Tarpinstituciniame susitarime nustatytų klimato ir biologinės įvairovės aspekto integravimo ir susijusių Sąjungos biudžeto išlaidų tikslų, nes jie yra platesnio tikslo ne vėliau kaip iki 2050 m. neutralizuoti Sąjungos poveikį klimatui dalis; primena Tarpinstitucinio susitarimo nuostatą, pagal kurią nustatomos atitinkamos priemonės, kurių reikia imtis, jei atlikus periodinį padėties vertinimą paaiškėja, kad pažanga siekiant taikytinų tikslų yra nepakankama; yra susirūpinęs dėl to, kad Komisija pabrėžia, jog 10 proc. su biologine įvairove susijęs išlaidų tikslas 2026 m. ir 2027 m. greičiausiai nebus pasiektas, ir kad nesiūloma jokių aiškių būdų, kaip pasiekti sutartus tikslus; ragina Komisiją stebėti, ar įgyvendinamas reikšmingos žalos nedarymo principas, ir prireikus imtis reikiamų taisomųjų priemonių;
32. pabrėžia Europos miestų iniciatyvos ir tinkamo jos finansavimo svarbą siekiant visų jos tikslų; ragina vietos valdžios institucijoms skirti daugiau tiesioginio finansavimo, kad būtų stiprinami jų gebėjimai, teikiama techninė parama ir keičiamasi geriausia patirtimi; ragina didinti atitinkamoms agentūroms skirtus išteklius, kurie turi atitikti darbo krūvį, susijusį su ES žaliojo kurso darbotvarke, visų pirma Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu;
33. pabrėžia esminį ūkininkų ir žvejų indėlį į visuomenę ir todėl pabrėžia, kad bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) ir bendra žuvininkystės politika yra labai svarbios apsirūpinimo maistu saugumui ir didesniam ES savarankiškumui gaminant aukštos kokybės maisto produktus; pabrėžia BŽŪP vaidmenį užtikrinant tvarias ir deramas pajamas ES ūkininkams, ypač smulkiesiems ir jaunesiems ūkininkams; ragina imtis konkrečių priemonių siekiant spręsti pagrindines ūkininkų nepasitenkinimo priežastis visoje ES, visų pirma ragina nedelsiant skirti išteklių ir imtis priemonių, kurios padėtų ūkininkams susidoroti su infliacijos, kuro sąnaudų, naujų gamybos standartų ir pasaulinės maisto rinkos pokyčių poveikiu; pabrėžia, kad reikia padėti naujiems ir jaunesiems ūkininkams, taip užtikrinant kartų kaitą ir sykiu sprendžiant darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo žemės ūkio maisto produktų sektoriuje problemą; atkreipia dėmesį į tai, kad Europos ūkininkai susiduria su daugybe iššūkių, visų pirma pernelyg didele biurokratija ir administracine našta, didėjančiu reglamentavimo dubliavimu, trūkumu ir sudėtingomis darbo sąlygomis; pabrėžia, kad reikia geriau spręsti didėjančio potvynių, sausrų ir miškų gaisrų dažnumo ir intensyvumo poveikio sektoriams klausimą taikant specialias paramos priemones; ragina užtikrinti pakankamas pajamas visiems žemės ūkio sektoriuose; pabrėžia, kad reikia tinkamai remti mokslinius tyrimus ir inovacijas ir laikytis darbo standartų, taip pat reikia tinkamų investicijų, kad būtų galima pasiūlyti

alternatyvius pajamų šaltinius ir palengvinti perėjimą prie tvaresnės ir įperkamesnės maisto sistemos, visų pirma pasitelkiant inovacijas, išsaugant ūkininkų pajamas, kartu išvengiant padėties, kai Europos ūkininkai susiduria su nesąžininga konkurencija dėl mūsų standartų neatitinkančio importo; tikisi, kad vykdant strateginį dialogą dėl žemės ūkio ateities bus sprendžiami visi svarbūs klausimai, įskaitant prevencinius aspektus;

34. pakartoja, kad visos ES programos, politika ir veikla turėtų būti įgyvendinamos taip, kad siekiant jų tikslų būtų skatinama lyčių lygybė; į tai atsižvelgdamas teigiamai vertina Komisijos darbą sudarant biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą ir pabrėžia, kad reikia toliau plėtoti lyčių aspekto stebėjimo metodiką, kad būtų galima įvertinti Sąjungos išlaidų poveikį lytims, kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime; ragina Komisiją parodyti šios 2025 m. biudžeto metodikos rezultatus kartu su sistemingu pagal lyti suskirstytą duomenų rinkimu, ataskaitų teikimu ir vertinimu;

Ateičiai pritaikytas biudžetas kintančiame pasaulyje

35. pakartoja, kad reikia įgyvendinti migracijos ir prieglobsčio politiką, grindžiamą solidarumu, bendra atsakomybe ir pagarba žmogaus teisėms, laikantis Sąjungos vertybių ir tarptautinių įsipareigojimų; pabrėžia, kad veiksmingas, humaniškas ir sąžiningas Sąjungos išorės sienų valdymas ir apsauga yra labai svarbūs dalykai siekiant užtikrinti Sąjungos saugumą, garantuoti sklandų ir efektyvų Sąjungos migracijos ir prieglobsčio politikos įgyvendinimą, visų pirma siekiant pasirengti naujojo Migracijos ir prieglobsčio pakto taikymui, be kita ko, kiek tai susiję su veiksmingomis, saugiomis ir oriomis priėmimo, integracijos, gražinimo ir readmisijos procedūromis; pabrėžia itin svarbų Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) ir Sienų valdymo ir vizų priemonės (SVVP) vaidmenį šioje srityje; primena, kad reikia išsaugoti laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje galimybę; primena, kad Rumunija ir Bulgarija iki 2024 m. kovo mėn. prisijungė prie Europos Šengeno erdvės be sienų, ir pakartoja, kad svarbu skubiai užbaigti ir visiškai įgyvendinti prisijungimo procesą, apimant sausumos ir traukinių jungtis; sieks, kad 2025 m. biudžete šiems tikslams būtų numatyta kuo daugiau lėšų; mano, kad ES turi glaudžiai bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis ir trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis, kad paskatintų stabilų, tvarų ir įtraukų vystymąsi ir pašalintų pagrindines migracijos priežastis, taip užkertant kelią neteisėtai migracijai ir apsaugant pažeidžiamus asmenis nuo neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis tinklų, taip pat mirčių jūroje; ypač atkreipia dėmesį į didėjančią už sienų stebėjimą ir valdymą atsakingų agentūrų atsakomybę, paramą valstybėms narėms joms vykdant savo užduotis pagal bendrą Europos prieglobsčio sistemą ir pagrindinių teisių laikymąsi; pabrėžia, kad visoms agentūroms, veikiančioms saugumo, teisingumo, teisėsaugos, prieglobsčio ir migracijos, taip pat sienų valdymo srityse, reikia tinkamo finansavimo, darbuotojų ir darbuotojams skirtų mokymų, kad jos galėtų vykdyti savo įgaliojimus; ragina ypatingą dėmesį skirti teisingam didelės apimties ES IT sistemų, kuriomis prisidedama prie Sąjungos saugumo aplinkos, įgyvendinimui ir valdymui;
36. pabrėžia, kad saugumo padėtis aplink ES per ateinančius metus išlieka labai nestabili; ir toliau daug dėmesio skirs Europos saugumo ir gynybos pajėgumams, kad būtų galima geriau reaguoti į precedento neturinčius geopolitinius iššūkius; mano, kad ES biudžetas yra labai svarbus bendros ES gynybos strategijos ir sustiprinto valstybių narių saugumo ir gynybos koordinavimo kontekste; nori sustiprinti savo sėkmingiausias ir aktualiausias programas, pvz., Europos gynybos fondą ir jo agentūras, kad būtų sustiprintas Europos

suverenumas; nori pabrėžti ES lygmens investicijų gynybos srityje sinergiją ir veiksmingumą, ypač karinio mobilumo, infrastruktūros apsaugos ir sąveikumo srityse; pabrėžia, kad būtina spręsti tokius klausimus kaip dezinformacija, kuri yra didėjantis politinis ir saugumo iššūkis, ypač prasidėjus Rusijos karui Ukrainoje, dėl kibernetinių nusikaltimų ar tarpvalstybinio pobūdžio organizuoto nusikalstamumo;

37. pakartoja, kad smerkia Rusijos karą prieš Ukrainą, ir pabrėžia, kad Rusijos karas prieš Ukrainą sugražino karą į Europos Sąjungos kaimynines šalis ir padarė poveikį tiekimo grandinėms, prekybos ir ekonominiams santykiams; pakartoja, kad visapusiškai remia Ukrainą jai kovojant už laisvę ir demokratiją; apgailestauja dėl siaubingo poveikio Ukrainos žmonių gyvenimams, kančių, taip pat dėl didelių ekonominių ir socialinių padarinių Europos žmonėms, kuriuos sukėlė neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas; mano, kad 2025 m. biudžetas turėtų padėti švelninti pragyvenimo išlaidų krizės ir infliacijos poveikį; primena, kad tam tikros valstybės narės, visų pirma pasienio valstybės narės, ir pažeidžiami ekonomikos sektoriai tebėra itin pažeidžiami dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinių ir nusipelno paramos tokiose srityse kaip žemės ūkis ar infrastruktūra, taip pat karinis mobilumas, vadovaujantis ES solidarumo dvasia;
38. ir toliau yra pasiryžęs padėti Ukrainai ir ją remti pagal siūlomą Ukrainos priemonę, pagal kurią bus teikiama pagalba dotacijų ir paskolų forma Ukrainos pertvarkymui, atgaivinimui ir atstatymui, makrofinansinei paramai, institucinei, socialinei, ekonominei ir aplinkosauginei konvergencijai ir viešosioms investicijoms, taip pat jos stojimo į ES procesui; pabrėžia, kad būtina derinti ir yra galimybė derinti paramą Ukrainai ir atstatymo pastangas su konstruktyviu pasirengimo narystei procesu, kuriuo skatinamos reformos ir laipsniškas perėjimas prie ES *acquis*; primena, kad humanitarinė pagalba Ukrainai nebus įtraukta į Priemonės taikymo sritį, todėl pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis reikės skirti pakankamai išteklių humanitarinei pagalbai ir 2025 m. biudžete;
39. mano, kad parama Vakarų Balkanų šalims, atsižvelgiant į ES plėtrą, tebėra svarbi ir palankiai vertina Komisijos naująjį augimo planą Vakarų Balkanams kaip teisingą žingsnį siekiant toliau remti Vakarų Balkanų šalių ekonominę konvergenciją su ES bendrąja rinka; akcentuoja, kad svarbu nuolat remti šalis kandidates joms įgyvendinant būtinas su stojimu susijusias reformas, visų pirma teisinės valstybės, kovos su korupcija ir demokratijos srityse, taip pat didinant šių šalių atsparumą, užkertant kelią hibridinėms grėsmėms ir kovojant su jomis;
40. palankiai vertina sprendimą suteikti Ukrainai ir Moldovos Respublikai šalių kandidačių statusą ir pabrėžia, kad būtina skirti reikiamų lėšų jų stojimo procesui remti; pabrėžia, kad 2025 m. asignavimai, numatyti Pasirengimo narystei paramos priemonei (PNPP III) ir pagal atitinkamas biudžeto eilutes, skirtas Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei (KVTBP) „Globali Europa“, turėtų paskatinti bendradarbiavimą su Moldova ir Gruzija, laikantis susitarimo dėl DFP tikslinimo;
41. pabrėžia, kad KVTBP „Globali Europa“ yra gyvybiškai svarbi priemonė, turint omenyje Sąjungos, kaip pirmaujančios pasaulio galios, poziciją, kad ji galėtų atlikti savo, kaip taikios stabilizuojančios jėgos, vaidmenį visame pasaulyje, stiprinant Sąjungos geopolitinius interesus pasaulio mastu; primygtinai teigia, kad šios priemonės finansinis

rezervas buvo išnaudotas ir jam turėtų būti skubiai skirta daugiau lėšų;

42. be to, pabrėžia KVTBP programos svarbą remiant pasaulinių iššūkių sprendimą, propaguojant žmogaus teises, laisves ir demokratiją, taip pat stiprinant pilietinės visuomenės organizacijų gebėjimus ir įgyvendinant Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus klimato ir biologinės įvairovės srityse, taikant visapusišką stebėsenos ir kontrolės sistemą;
43. pabrėžia, kad svarbu didinti finansavimą pagal pietinėms ir rytinėms kaimyninėms šalims skirtas biudžeto eilutes, siekiant remti politines, ekonomines ir socialines reformas regionuose, teikti pagalbą pabėgėliams, visų pirma užtikrinant nuolatinį, padidintą ir nuspėjamą atitinkamų veikėjų ir agentūrų finansavimą, atitinkantį poreikių lygį, kad būtų galima pasiekti žmones vietoje, taikant apdairų paskirstymo mechanizmą, kuriuo būtų visapusiškai laikomasi ES taisyklių, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamam Europos lėšų naudojimui;
44. primena, kad ES humanitarinė pagalba civiliams gyventojams, kuriems labai reikia pagalbos, yra būtina ir prisideda prie stabilumo ir taikos užtikrinimo nukentėjusiuose regionuose ir kad turi būti užtikrintas skubiai reikalingų pagrindinių paslaugų ir humanitarinės pagalbos teikimas ir jam neturi būti trukdoma laikantis tarptautinių sprendimų, kartu taikant įprastas tikrinimo ir stebėsenos procedūras; numato, kad dėl karų, didėjančio geopolitinio nestabilumo, nuolatinio itin didelio skurdo ir dažnesnių gaivalinių nelaimių humanitarinės pagalbos finansiniai poreikiai toliau didės; remdamasis šiomis prielaidomis, mano, kad ES turės gerokai padidinti humanitarinę pagalbą, kad būtų reaguojama į didėjančius poreikius vietoje, ypač kalbant apie žmones, kuriems jos reikia Artimųjų Rytų regione;
45. pakartoja, kad nedviprasmiškai smerkia grupuotės „Hamas“ spalio 7 d. įvykdytus žiaurus teroristinius išpuolius prieš Izraelį ir jo žmones ir reiškia gilų liūdesį dėl nekaltų aukų abiejose pusėse; pabrėžia, kad iš Sąjungos biudžeto turi būti toliau teikiama parama taikai ir stabilumui regione kurti, kovai su neapykanta, politiniu ekstremizmu ir fundamentalizmu bei žmogaus teisių propagavimui;
46. primena savo 2024 m. sausio 18 d. priimtą rezoliuciją, kurioje pripažįstamas JT pagalbos ir darbų agentūros Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA), kuri šiuo metu suteikia prieglobstį daugiau kaip milijonui šalies viduje perkeltų asmenų ir yra didžiausia humanitarinės pagalbos teikimo platforma, padedanti žmonėms Gazos Ruože, kuriame visi gyventojai susiduria su blogėjančiomis humanitarinėmis sąlygomis, įskaitant pastogės, švaraus vandens, maisto ir medicininės pagalbos trūkumą, vaidmuo; todėl pakartoja nuolatinio ir nuspėjamo ES finansavimo svarbą; palankiai vertina tai, kad JT nedelsdamos pradėjo tyrimą po to, kai buvo pateikti rimti įtarimai dėl asmenų, kurie, būdami UNRWA darbuotojai, kaip įtariama, dalyvavo spalio 7 d. teroristiniuose išpuoliuose prieš Izraelį, ir agentūros pateiktą informaciją bei skubius veiksmus, visų pirma siekiant nedelsiant nutraukti esamas darbo sutartis; atkreipia dėmesį į Komisijos raginimą atlikti išorės auditą siekiant peržiūrėti JT kontrolės sistemų vertinimą pagal ramsčius, taip pat į tai, kad tam pritarė UNRWA; pritaria Komisijos įgyvendinamoms kontrolės, stebėsenos ir tikrinimo sistemoms, ir primena, kad naudos gavėjai, naudodami ES lėšas, turi laikytis ES taisyklių ir apsaugos priemonių bei tarptautinės teisės; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad Komisijai atlikus ES pagalbos

Palestinai peržiūrą padaryta išvada, kad kontrolės priemonės ir esamos veiksmingos apsaugos priemonės veikia gerai ir iki šiol nerasta jokių įrodymų, kad būtų pinigų nukreipimo nenumatytiems tikslams atveju, taip pat palankiai vertina tai, kad atliekamas rizikos vertinimas ir taikomos susijusios papildomos priemonės;

Programų įgyvendinimo skatinimas

47. primena, kad Parlamentas tvirtai remia itin svarbų sanglaudos politikos vaidmenį įgyvendinant ES politikos prioritetus ir skatinant ES ekonomiką, t. y. prisidedant prie teisingo, įtraukaus ir tvaraus augimo bei vystymosi, propaguojant ekonominę ir socialinę valstybių narių ir jų regionų konvergenciją, remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat didinant inovacijas ir užimtumą; pakartoja savo įsitikinimą, kad sanglaudos politikos tikslai gali būti pasiekti tik tuo atveju, jei bus aktyviai ir skubiai sprendžiama vėlavimo vykdyti programą problema; mano, kad toks požiūris skatinti lėšų panaudojimą ir įgyvendinimą taip pat būtų veiksmingiausias būdas užtikrinti, kad ES išlaidų pridėtinė vertė būtų matoma ir apčiuopiama žmonėms Europos Sąjungoje; primena, kad reikia didesnės techninės pagalbos siekiant toliau skatinti valstybių narių gebėjimus panaudoti lėšas;
48. pabrėžia, kad ES biudžeto lėšos turi pasiekti ES piliečius ir MVĮ; primena, kad administracinių procedūrų supaprastinimas, naudotojams patogios ir informatyvios svetainės bei portalai, biurokratijos mažinimas ir vieno langelio principu veikiančių centrų kūrimas yra labai svarbūs, kad ES programos taptų prieinamesnės vietos ir regionų valdžios institucijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms, jauniems verslininkams ir MVĮ;
49. primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją paspartinti veiksmų programų, finansuojamų iš pasidalijamojo valdymo fondų, įgyvendinimą ir užtikrinti greitą biudžeto, visų pirma sanglaudos fondų, vykdymą; pažymi, kad nepanaudota 2014–2020 m. programų lėšų dalis turėtų būti perskirstyta valstybėms narėms, siekiant toliau mažinti regioninius skirtumus; ragina sparčiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, taip pat ragina Komisiją atlikti įgyvendinimo proceso, kliūčių ir rezultatų vertinimą; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl nepakankamo lėšų panaudojimo, jei padėtis greitai nebus pagerinta, kils mokėjimų krizė, t. y. bus neatitiktis tarp mokėjimų poreikių ir turimos manevringumo maržos pagal DFP mokėjimų viršutinę ribą 2026 m. ir 2027 m.;
50. mano, kad išsamaus patikrinimo, atskaitomybės ir pagarbos Sąjungos vertybėms reikalavimai turėtų būti taikomi visiems ES lėšų gavėjams ir įgyvendinantiems partneriams, siekiant apsaugoti ES finansinius interesus ir išvengti netinkamo kišimosi, pakartoja, kad svarbu turėti veiksmingas ir visapusiškas stebėsenos ir kontrolės institucijas, kurios atskleistų ir tirtų nusikaltimus ES finansiniams interesams, už juos persekiotų ir patrauktų atsakomybėn, nes kovai su korupcija išleistos lėšos ES duoda didžiulę grynąją grąžą; todėl mano, kad šios įstaigos turėtų turėti pakankamai išteklių ir pakankamai darbuotojų, kad galėtų kuo veiksmingiau atlikti savo užduotis; taip pat pabrėžia, kad siekiant užtikrinti, jog finansų sektorius veiktų piliečių ir vartotojų labui, būtina tinkama ES priežiūra; atsižvelgdamas į tai, kad reikia tvirto, įtraukaus ir atsparaus finansų sektoriaus, prašo, kad Europos finansų priežiūros institucijoms ir agentūroms, kurioms pavesta vykdyti priežiūros užduotis arba rengti techninius

reguliavimo standartus šiuo klausimu, skirti ištekliai būtų visapusiškai pritaikyti atsižvelgiant į visas naujas reguliavimo užduotis, kurias reikės atlikti įgyvendinant šiuos politikos tikslus;

51. ragina visus susijusius subjektus dėti papildomas pastangas, kad būtų skatinamas projektų įgyvendinimas ir reikalavimus atitinkančio finansavimo panaudojimas, taip sumažinant neįprastai didelius dar neįvykdytus įsipareigojimus; mano, kad 2024 m. ir 2025 m. turėtų būti pasinaudota galimybe nustatyti ir pašalinti bet kokias kliūtis, trukdančias veiksmingesniam įgyvendinimui; ragina numatyti pakankamus biudžeto išteklius, kad būtų paspartintas programų įgyvendinimas ir tuo tikslu būtų papildomai stiprinami gebėjimai ir teikiama techninė pagalba valstybėms narėms, ypač toms, kurios susiduria su didesniais sunkumais panaudojant lėšas, įskaitant EGADP lėšas, taip pat taikomos priemonės, kuriomis būtų paspartintos sąžiningos, konkurencingos ir veiksmingos viešųjų pirkimų ir konkursų procedūros, siekiant sustiprinti įgyvendinimo pastangas;
 52. pabrėžia veiksmingo komunikavimo apie ES politiką ir programas ir jų matomumo svarbą didinant piliečių, įmonių ir partnerių informuotumą apie ES teikiamą pridėtinę vertę; ragina užtikrinti, kad šiai sričiai būtų skiriami pakankami asignavimai;
 53. primena, kad tinkamas gerai parengtų programų įgyvendinimas įmanomas tik padedant specialiai paskirtai administracijai; pabrėžia esminį įstaigų ir decentralizuotų agentūrų darbą ir mano, kad jos turi turėti pakankamai darbuotojų ir pakankamai išteklių, kad galėtų vykdyti savo užduotis; pabrėžia, kad jų užduotys plėtojamos atsižvelgiant į politikos prioritetus, pvz., žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, ir pabrėžia, kad skiriant naujas atsakomybės sritis ir išplečiant jų įgaliojimus turi būti proporcingai numatomi nauji ištekliai;
-
- ○
54. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Europos Audito Rūmams.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimą, iki jo priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Europol - Edoardo Boggio, Liaison Officer in Brussels
European Public Prosecutor Office - Titus Poenaru, Counsellor for Interinstitutional Relations
Special Olympics - Christo Velkov, Vice President Strategic Development
European Trade Union Confederation - Esther Lynch, General Secretary

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

24.1.2024

UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johan Van Overtveldtui

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užsienio reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Užsienio reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 23 d. posėdyje¹. Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

David McAllister

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: David McAllister (pirmininkas), Željana Zovko (pirmininko pavaduotoja), Alexander Alexandrov Yordanov, Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Theresa Bielowski, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Özlem Demirel, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Arba Kokalari, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Karsten Lucke, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Vangelis Meimarakis, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Mick Wallace, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok

PASIŪLYMAI

1. pažymi, kad didžioji dalis išorės veiksmų išlaidų sutelkta pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) ir Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III); pakartoja, kad reikia skubiai padidinti finansavimą, ypač krizės regionuose, kuriuose poreikiai didžiausi; todėl pakartoja savo raginimą gerokai padidinti 6 išlaidų kategorijos lėšas, kad būtų galima spręsti įvairias kaimynystėje kylančias problemas, investuoti į partnerystes ir stiprinti ES geopolitinę poziciją; apgailestauja dėl to, kad DFP peržiūra neužbaigta, ir mano, kad to nepakanka; pabrėžia, jog nepaprastai svarbu užtikrinti aktyvesnę, vieningesnę ir nuoseklesnę ES institucijų komunikaciją apie Sąjungos teikiamas lėšas;
2. pabrėžia, kad reikia toliau dėti pastangas siekiant finansuoti neatidėliotinus Ukrainos finansavimo poreikius po to, kai Rusija pradėjo neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą; todėl palankiai vertina Ukrainos priemonę, kurios bendra suma 2024–2027 m. laikotarpiu siekia iki 50 mlrd. EUR, ir primygtinai ragina Europos Vadovų Tarybą pasiekti susitarimą;
3. pakartoja, kad 2025 m. turėtų būti išlaikytas tinkamas pietinių kaimyninių šalių finansavimo lygis, siekiant remti politines, ekonomines ir socialines reformas regione; pabrėžia, kad dėl gilėjančios humanitarinės krizės skubiai reikia labai padidinti humanitarinę pagalbą Palestinos civiliams gyventojams Gazos ruože, kartu taikant apdairų paskirstymo mechanizmą, visapusiškai vadovaujantis ES prioritetais, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamam Europos lėšų naudojimui;
4. primygtinai tvirtina, kad narystės siekiančioms šalims turi būti teikiama nuolatinė nepertraukiama finansinė ir administracinė parama; primena, kad reikia atnaujinti esamas stojimo priemones, jų finansavimą ir sąlygas taikant patobulintą stebėsenos mechanizmą visose srityse, į kurias atkreiptas dėmesys pastarojo meto ES vertinimo ataskaitose, kad būtų paspartinta paramos gavėjų pertvarka ir tvari laipsniška pažanga siekiant narystės ES, užtikrinant didesnę atitiktį ES normoms, tinkamą dėmesį skiriant teisinės valstybės reformoms, kad stojimo procesas būtų sklandesnis; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina atlikti PNPP III laikotarpio vidurio peržiūrą ir padidinti su stojimu susijusią paramą Vakarų Balkanams, taip pat įtraukti Moldovą ir Ukrainą į paramos pagal šią priemonę gavėjų sąrašą;
5. pabrėžia, kad Kaimynystės politikos ir plėtros derybų GD ir Europos išorės veiksmų tarnybai reikia skirti pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad būtų skatinama taika, gerovė, saugumas ir ES vertybės bei interesai kaimyninėse šalyse ir visame pasaulyje; sykiu jie turi laikytis savo įsipareigojimų dėl nuoseklaus atstovavimo ir veiksmingo išteklių naudojimo; primena, kad jų administracinės išlaidos turėtų būti dengiamos naudojant 7 išlaidų kategorijos lėšas.

25.1.2024

VYSTYMOŠI KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. J. Van Overtveldt,

vykdant nurodytą procedūrą Vystymosi komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Vystymosi komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 24 d. posėdyje. Per šį posėdį¹ komitetas nusprendė paraginti Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Tomas Tobé

¹ Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Pierrette Herzberger-Fofana (pirmoji pirmininko pavaduotoja), Mercedes Bresso (antroji pirmininko pavaduotoja), Stéphane Bijoux (trečiasis pirmininko pavaduotojas), Erik Marquardt (ketvirtasis pirmininko pavaduotojas), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (už Christianą Sagartzą pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 punktą), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok ir Carlos Zorrinho.

PASIŪLYMAI

DFP tikslinimo padariniai 2025 m. ES biudžetui

1. pakartoja savo raginimą suteikti ES išteklių, kurie užtikrintų jai galimybę tinkamai veikti vis sudėtingesnėmis geopolitinėmis aplinkybėmis ir atitiktų užmojus bei pasaulinius įsipareigojimus, susijusius su Europos konsensusu dėl vystymosi, DVT ir Paryžiaus susitarimo tikslais;
2. yra susirūpinęs, kad dėl valstybių narių požiūrio į DFP tikslinimą, kaip išdėstyta 2023 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos pirmininko pateiktoje DFP derybų schemeje, bus sudarytas 2025 m. biudžetas, kuris neleis ES toliau užtikrinti savo teigiamo poveikio pasaulinėje arenoje, didinti savo geopolitinės įtakos, reaguoti į šalių partnerių lūkesčius ir sustiprinti savo, kaip patikimos sąjungininkės vystomojo bendradarbiavimo srityje, statuso ar patenkinti precedento neturinčių humanitarinių poreikių visame pasaulyje; yra susirūpinęs dėl to, kad atliekant tokį tikslinimą lėšos bus perskirstytos iš biudžeto eilučių, kuriomis remiamas bendradarbiavimas su globaliaisiais Pietumis; pakartoja susirūpinimą dėl to, kad ES praranda įtaką ir matomumą dėl Kinijos ir Rusijos pateikiamų alternatyvių pasiūlymų;
3. primena, kad Parlamentas nuolat pasisako už tai, kad būtų užtikrinti pakankami ES pajėgumai siekiant spręsti rimtas pasaulines problemas, ir nuolat prašo skirti didesni biudžetą išorės veiksams pagal 6 išlaidų kategoriją „Kaimyninės šalys ir pasaulis“, ir kad jo 2023 m. gruodžio 12 d. rezoliucijoje dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) įgyvendinimo pabrėžiama, kad atlikus 2024 m. DFP laikotarpio vidurio peržiūrą KVTBP „Globali Europa“ lėšos jokia būdu neturėtų būti mažinamos arba perskirstytos ilgalaikėms teminėms ir geografinėms programoms; atkreipia dėmesį į tai, kad KVTBP „Globali Europa“ reglamente, *inter alia*, nurodyta, kad „Kaimynystės ir Užsachario Afrikos geografinėms programoms numatyti finansiniai paketai turėtų būti tik didinami, atsižvelgiant į ypatingą Sąjungos tiems regionams teikiamą prioritetą“;
4. primena politinį įsipareigojimą, susijusį su Europos plėtros fondo įtraukimu į biudžetą, kalbant apie lankstumą, nuspėjamumą ir perkėlimą į kitą laikotarpį, ir yra susirūpinęs dėl to, kad į jį nebus atsižvelgta perskirstant lėšas biudžeto eilutėse, kaip numatyta pagal Tarybos požiūrį į DFP tikslinimą;
5. primena ES ir valstybių narių įsipareigojimą iki 2030 m. padidinti savo oficialią paramą vystymuisi (OPV) iki 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų ir ragina Komisiją ir valstybes nares jo laikytis 2025 m. biudžete ir persvarstant DFP; pažymi, kad valstybės narės, kurios įstojo į ES po 2002 m., įsipareigojo savo OPV/BNP padidinti iki 0,33 proc.; palankiai vertina šių ir kitų valstybių narių iki šiol dėtas pastangas palaipsniui didinti savo OPV išlaidas; ragina jas ir toliau eiti šiuo keliu;
6. primena 10 proc. biologinės įvairovės išlaidų tikslą 2026 ir 2027 m. ir 30 proc. klimato išlaidų tikslą dabartinėje DFP, taip pat būtinybę įvykdyti pasaulinius finansinius įsipareigojimus pagal JT programą ir įsipareigojimus dėl Nuostolių ir žalos fondo;
7. dar kartą patvirtina pagal KVTBP „Globali Europa“ priemonę apibrėžtą įsipareigojimą

šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio perkėlimo priežastis; mano, kad, nedarant poveikio galimybei veikti kitaip esant nenumatytoms aplinkybėms, turėtų būti laikomasi Priemonėje nustatyto įsipareigojimo orientacinę 10 proc. Priemonės finansinio paketo dalį skirti veiksams, kuriais remiamas migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo valdymas pagal Priemonės tikslus, ir kad šis klausimas neturėtų būti svarstomas iš naujo; vis dėlto pažymi, kad 14 proc. lėšų, kurias įsipareigota skirti 2021 m., prisidėjo prie migracijos išlaidų tikslo; tikisi, kad bus reguliariai teikiama išsami naujausia informacija apie esamą padėtį;

8. atsižvelgdamas į tai, prašo Komisijos pateikti aiškią analizę ir išsamiai išskaidyti DFP tikslinimo padarinius likusiam finansiniam programavimui pagal 6 išlaidų kategoriją;

Didėjantys humanitariniai poreikiai ir mažėjantys ES pajėgumai

9. primena, kad pastaraisiais metais dėl krizių ir gaivalinių nelaimių visame pasaulyje labai padidėjo humanitariniai poreikiai, todėl gerokai išaugo nelygybė ir daromas šalutinis poveikis, ir kad dėl to humanitarinė pagalba tebėra viena iš didžiausių spaudimą patiriančių ES išorės veikslių politikos priemonių, ir kad ji nuolat priklauso nuo *ad hoc* biudžeto padidinimų;
10. todėl yra sunerimęs dėl pasiūlymo padalyti solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervą (SEAR) taip, kad tai būtų naudinga tik Europos solidarumo rezervui ir būtų sumažinti humanitarinės pagalbos išteklių, ženkliai sumažinant galimybes skirti daugiau SEAR lėšų humanitarinės pagalbos priemonei, dėl to jos biudžetas sumažėtų maždaug 15 proc., palyginti su 2021–2023 m. vidurkiu;
11. primena, kad humanitariniai poreikiai yra rekordiškai dideli¹ ir kad, remiantis Komisijos skaičiavimais, 2024–2027 m. tikrosios reikmės 7,9 mlrd. EUR viršija pradinius humanitarinės pagalbos paketus, o Europos komandos humanitarinė finansinė pagalba sumažėjo – ji sudarė 30 proc. 2022 m. pasaulinio humanitarinio atsako, palyginti su 45 proc. 2019 m.; primena, kad moterys ir vaikai, vyresnio amžiaus asmenys ir neįgalieji yra ypač pažeidžiamos grupės, kurios patiria skaudžiausias ribotų galimybių gauti humanitarinę pagalbą pasekmes;
12. ragina Tarybą imtis veiksnių reaguojant į savo 2022 m. gegužės mėn. išvadą dėl humanitarinio finansavimo trūkumo problemos sprendimo ir, be to, atsižvelgdamas į rezervų trūkumą, pabrėžia, kad reikia padidinti humanitarinės pagalbos priemonės dalį 2025 m. ES metiniame biudžete; taip pat pabrėžia, kad reikia skubiai dėti daugiau pastangų siekiant išplėsti humanitarinės pagalbos išteklių bazę, pasinaudojant tradicinių, naujų ir potencialių paramos teikėjų, privačiojo sektoriaus ir kitų suinteresuotųjų subjektų ištekliais;

Rezervo išnaudojimas ir lankstumo trūkumas reaguojant į nenumatytus poreikius

13. yra susirūpinęs dėl ankstyvo KVTBP „Globali Europa“ naujiems iššūkiams ir prioritetams skirto rezervo išnaudojimo, nes 2023 m. kovo mėn. 80 proc. rezervo lėšų jau buvo panaudotos arba paskirtos, ir pagal 2023 m. gruodžio 15 d. DFP tikslinimo

¹ JT duomenimis, šiuo metu humanitarinės pagalbos reikia 363 mln. žmonių, t. y. maždaug 150 proc. daugiau nei 2019 m. ir 32 proc. daugiau nei 2022 m. pradžioje.

derybų schemą, ši tendencija tik dar labiau aštrės; pažymi, kad taip paneigiama rezervo, kaip lanksčios priemonės, skirtos reaguoti į nenumatytus poreikius, logika, taip pat politinis įsipareigojimas, susijęs su Europos plėtros fondo įtraukimu į biudžetą, ir yra susirūpinęs dėl to, kad, kalbant apie Samoa susitarimą su AKR valstybėmis, gali kilti pavojus ES patikimumui;

14. dar kartą patvirtina, kad tvirtai remia Ukrainą visais aspektais, įskaitant humanitarinę pagalbą, atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą, atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą; tačiau pabrėžia, kad ši parama neturėtų būti teikiama globaliųjų Pietų sąskaita; pažymi, kad dėl pagalbos Ukrainai finansavimo iš lėšų rezervo, o ne naudojant tinkamą biudžeto priemonę, buvo išnaudota didžioji jo dalis, todėl dabar KVTBP „Globali Europa“ pajėgumas reaguoti į nenumatytus iššūkius yra apribotas; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą sukurti Ukrainos priemonę, kuria turėtų būti užtikrintas tvarus ilgalaikis finansavimas Ukrainai, kartu išsaugant Priemonės pajėgumą reaguoti į būsimums iššūkius;
15. yra susirūpinęs dėl to, kad 6 išlaidų kategorijos lankstumo priemonės ir rezervai jau didžia dalimi buvo panaudoti ir mobilizuoti dar prieš DFP tikslinimą, todėl 2025 m. biudžetas yra labai apribotas, kad būtų galima reaguoti į bet kokius naujus iššūkius, jau nekalbant apie naujas investicijas ar įsipareigojimus, susijusius su pasaulinėmis bendrosiomis gėrybėmis; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija nustatė labai ribotas persikirstymo galimybes, nes KVTBP „Globali Europa“ 2025–2027 m. yra apribojama dėl mažėjančio finansinio programavimo profilio, ir kad bet koks tolesnis persikirstymas paveiktų dvišalį bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis;
16. įspėja, kad iš priemonės „Next Generation EU“ palūkanų normų prognozių matyti, kad, nepatikslinus DFP, 2025 m. ir vėliau specialiosiose priemonėse neliks jokių lankstumo galimybių; tai ir rezervo išnaudojimas riboja ES pajėgumus išorės veiksmy ir humanitarinės pagalbos srityse.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS
GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

15.2.2024

BIUDŽETO KONTROLĖS KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto sudarymo bendrųjų gairių, III skirsnis – Komisija (2023/2220(BUI))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Biudžeto kontrolės komitetui pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2024 m. sausio 23 d. posėdyje koordinatoriai nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Biudžeto kontrolės komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. vasario 22 d. posėdyje. Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateiktus pasiūlymus:

1. primena savo tvirtą įsipareigojimą laikytis pagrindinių principų ir vertybių, įtvirtintų Europos Sąjungos sutartyje (ES sutartis) ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV); ragina Komisiją tęsti darbą, susijusį su biudžeto sudarymu atsižvelgiant į lyčių aspektą ir naują metodiką, pagal kurią būtų vertinamas Sąjungos išlaidų poveikis lytims;
2. pabrėžia, kad patikimas biudžeto įgyvendinimas laiku padeda veiksmingiau ir naudingiau spręsti poreikių klausimą bei įvairių politikos sričių problemas, su kuriomis susiduria Sąjunga ir piliečiai; perspėja, kad biudžeto įgyvendinimas spaudžiant laikui gali lemti daugiau klaidų ir pažeidimų;
3. primena, kad 2022 m. Sąjungos biudžetas atliko itin svarbų vaidmenį sprendžiant kelias nenumatytas krizes ir kad dėl to buvo panaudotos visos turimos 2022 m. ES biudžeto lankstumo priemonės; pabrėžia, kad 2025 m. ES biudžete reikia lankstumo, kad būtų galima reaguoti į galimas naujas aplinkybes, kai būtina imtis ES veiksmų;
4. pabrėžia, kad reikia apsaugoti ES biudžetą nuo bet kokio netinkamo naudojimo, ypač sukčiavimo ir korupcijos, ir ragina Komisiją toliau būti budriai ir iniciatyviai spręsti dabartinius ir būsimus atvejus, kai Sąjungos vertybių ir teisinės valstybės principų nesilaikymas daro arba gali daryti neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams naudojantis visomis jai prieinamomis priemonėmis, visų pirma sąlygų mechanizmu; pabrėžia, kad reikia skirti pakankamai išteklių ir stiprinti Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF), Europos prokuratūros, Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio) vaidmenį kovojant su korupcija; be to,

pabrėžia, kad svarbu įsteigti naują Europos kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu instituciją (AMLA), kuri turėtų įgaliojimus taikyti sankcijas ir sankcijas; pabrėžia, kad svarbu suteikti pakankamai išteklių institucijai, kad ji galėtų sėkmingai vykdyti savo įgaliojimus;

5. yra susirūpinęs dėl to, kad 2022 m. pabaigoje pasiekta rekordiškai didelė 450 mlrd. EUR (2021 m. – 341,6 mlrd. EUR) bendra dar neįvykdytų įsipareigojimų suma; pažymi, kad neįvykdyti įsipareigojimai išliko šiek tiek mažesni už 2023 m. numatomą 460 mlrd. EUR sumą ir prognozuojama, kad po 2024 m., kai NGEU bus uždaryta; primena, kad ES ekonomikos gaivinimo priemonės skolinimosi išlaidų grąžinimas yra Sąjungos pareiga, o jos išlaidos priklauso ir nuo obligacijų pajamingumo svyravimų rinkoje, ir nuo išmokų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) tempo, todėl išlaidos iš esmės yra nenuspėjamos; pabrėžia, kad dėl tokios padėties kyla rizika sutartai ES politikai ir programoms ir biudžeto gebėjimui reaguoti į atsirandančius poreikius; primygtinai reikalauja, kad Komisija laiku pateiktų biudžeto valdymo institucijoms išsamią informaciją apie skolinimosi išlaidas;
6. primena, kad svarbu apsaugoti Sąjungos nuosavus išteklius nuo bet kokio sukčiavimo pažeidimų ir šiuo tikslu skatinti kovos su sukčiavimu tarnybų ir muitinių bendradarbiavimą siekiant nustatyti sukčiavimo atvejus, kurie daro poveikį Sąjungos pajamoms, užkirsti jiems kelią ir juos ištaisyti; primena savo poziciją dėl iš dalies pakeistų Komisijos pasiūlymų, kurioje pritariama naujų nuosavų išteklių nustatymui;
7. yra susirūpinęs, kad vėlai priėmus kai kuriuos skirtingas Sąjungos politikos sritis, pvz., sanglaudos politiką, reguliuojančius reglamentus buvo labai pavėluota pradėti 2021–2027 m. programavimo laikotarpio tikslų įgyvendinimą; pabrėžia, kad Parlamentas visapusiškai remia sanglaudos politiką, ir ragina biudžeto valdymo institucijas imtis visų būtinų priemonių 2025 m. ES biudžete, pavyzdžiui, techninės ir administracinės paramos, kad būtų toliau spartinamas politikos įgyvendinimas vietoje, sykiu daug dėmesio skiriant taisyklių laikymuisi, rezultatų pasiekimui ir Sąjungos finansinių interesų apsaugai;
8. atkreipia dėmesį į tai, kad daugėja pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl veiklos rezultatais grindžiamų priemonių, kuriems reikia specialios audito apimties, kad biudžeto valdymo institucijos galėtų veiksmingai stebėti ES finansavimą; pabrėžia, kad svarbu tokioms priemonėms numatyti nuostatas dėl duomenų apie lėšų gavėją rinkimo ir prieigos prie jų audito ir kontrolės tikslais ir taip užtikrinti ES finansinių interesų apsaugą; pažymi, kad tokie pasiūlymai buvo skatinami be reikalo sparčiai vedant tarpinstitucines derybas;

Pagarbiai

Monika Hohlmeier

CONT komiteto pirmininkė
biudžeto įvykdymo patvirtinimo klausimu

Isabel García Muñoz

Pranešėja Komisijos

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTĖ GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentė, prisiimdama visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

24.1.2024

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė laiško forma dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis
(2023/2220(BUI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 30 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 23 d. posėdyje ir tame posėdyje priėmė laiško forma parengtą nuomonę, parengtą vadovaujant EMPL nuomonės referentei Romana Tomc (PPE)¹. Nuspręsta paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pranešimą įtraukti toliau pateikiamus pasiūlymus.

Pagarbiai

Dragoş Pîslaru

¹ Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Dragoş Pîslaru (pirmininkas), Leila Chaibi (antrasis pirmininko pavaduotojas), Romana Tomc (trečiasis pirmininko pavaduotojas ir nuomonės pranešėjas), Katrin Langensiepen (ketvirtoji pirmininko pavaduotoja), Alex Agius Saliba, João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Catherine Amalric, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, Özlem Demirel, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Cindy Franssen, Lina Gálvez Muñoz (už Alicia Homs Ginel), Agnes Jongerius, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Sara Matthieu, Max Orville, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Wolfram Pirchner, Jessica Polfjård, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Monica Semedo, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský, Lucia Ďuriš Nicholsonová and Mohammed Chahim (už Marc Angel), Paolo De Castro (už Elisabetta Gualmini), Delara Burkhardt (pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio (7 punktą).

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą atsižvelgti į šiuos pasiūlymus:

1. Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas (EMPL) primena Europos Vadovų Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos 2017 m. lapkričio mėn. paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį, 2021 m. kovo 4 d. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą ir Europos Vadovų Tarybos narių priimtą 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaraciją dėl socialinių reikalų.
2. EMPL komitetas pabrėžia, kad investicijos į aukštą užimtumo lygį ir kokybiškų darbo vietų kūrimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, kovą su nedarbu, įtraukties politiką, spartesnę integraciją į darbo rinką ir kokybiškų bei tvarių galimybių jaunimui siūlymą, kartu išsaugant perkamąją galią, visų pirma pažeidžiamiausioms, skurstančioms ir nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, pavyzdžiui, vaikams ir jaunimui, skurdžiai gyvenantiems asmenims, bedarbiams, šeimoms, atsižvelgiant į jų įvairovę, neįgaliesiems, vyresnio amžiaus asmenims, migrantų kilmės asmenims ir romams, taip pat remiant viešojo būsto statybą, pagerins gyvenimo lygį ES. EMPL komitetas primena, kad benamystė daro poveikį vis didesniai suaugusiųjų ir vaikų skaičiui ir kad vietos, regioninės, nacionalinės ir Europos institucijos turi toliau dėti pastangas, kad pasiektų ES tikslą iki 2030 m. panaikinti benamystę.
3. Be to, komitetas primena Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą, kuriuo siekiama, kad iki 2030 m. ES pasiektų konkrečius tikslus, be kita ko, užtikrinti, kad bent 78 proc. 20–64 m. amžiaus asmenų turėtų darbą, užtikrinti, kad bent 60 proc. visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymuose, ir žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių sumažinti bent 15 mln., įskaitant 5 mln. vaikų. Tačiau net pasiekti šiuos tikslus tampa vis sunkiau atsižvelgiant į prognozuojamą skurdo ir nedarbo didėjimą, nebent būtų dedamos konkrečios pastangos ir parama siekiant sumažinti dabartinį spaudimą socialinės apsaugos sistemoms ir sušvelninti socialinį krizės poveikį, taip pat teikti paramą pabėgėliams ir užtikrinti deramas gyvenimo sąlygas visiems, suteikiant galimybę naudotis kokybiškais pagrindinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, sveikatos priežiūra, švietimu ir būstu.
4. EMPL komitetas primena, kad tikimasi, jog ESF+ prisidės prie Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano įgyvendinimo, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad ESF+ programavimas buvo patvirtintas prieš dabartinę krizę ir ši krizė reikalauja didesnių viešųjų ir socialinių investicijų, todėl dabartinis programavimas gali neatitikti dabartinių poreikių. Reiškia susirūpinimą dėl labai ribotų maržų ir primygtinai ragina užtikrinti, kad pirmenybė būtų teikiama Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano įgyvendinimui ir Porto deklaracijos tikslų įgyvendinimui. atsižvelgdamas į padidėjusius pragyvenimo išlaidas, visų pirma į didėjančias maisto kainas, atkreipia dėmesį į tai, kad naujajame ESF+ buvo padidintas minimalus asignavimas patvirtintoms socialinės įtraukties priemonėms, taip pat skirti 3 proc. papildomai prie pagalbos maistu ir pagrindinės materialinės pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims priemonių; ragina valstybes nares skirti daugiau nei ESF+ reikalaujamas mažiausias sumas;
5. EMPL komitetas pabrėžia, kad reikėtų skirti pakankamai išteklių Porte priimtam

Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planui finansuoti ir įgyvendinti ir pagrindiniams Porto deklaracijos tikslams pasiekti. Mano, kad svarbu mažinti socialinius gyvenimo ir darbo sąlygų skirtumus pasitelkiant socialines investicijas vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, kartu reaguojant į neatidėliotinus žmonių poreikius; Primygtinai reikalauja, kad taisyklėmis, kuriomis reglamentuojamas Sąjungos lėšų naudojimas, būtų užtikrintas ir stiprinamas aukščiausių socialinių teisių ir demokratijos principų laikymasis, jos būtų suderintos su Europos socialinių teisių ramsčiu, DVT, žaliuoju kursu ir pagrindinėmis darbuotojų teisėmis, ir ragina numatyti, kad viešosios lėšos būtų skiriamos tik tiems darbdaviams, kurie gerbia darbuotojų teises ir taikytinas darbo sąlygas; Be to, ragina viešųjų pirkimų ir koncesijų taisyklėse nustatyti veiksmingesnes socialines sąlygas ir jas remti veiksmingomis sankcijomis; vis dėlto yra susirūpinęs, kad dėl dabartinių krizių masto ir jų poveikio reikės tvirto biudžeto atsako 2025 m. ir vėliau; todėl ragina Komisiją pasiūlyti plataus užmojo 2025 m. biudžetą.

6. EMPL komitetas mano, kad reikėtų tinkamai atsižvelgti į socialinės rizikos nustatymą ir skirtingą poveikį užimtumui ir ilgalaikį nedarbą konkrečiose pramonės šakose; todėl ragina Komisiją pateikti ES socialiniame biudžete darnaus vystymosi tikslams (DVT) numatytą išlaidų stebėjimo metodiką, grindžiamą Europos socialinių teisių ramsčio principais ir socialinių rodiklių suvestine bei gerovės rodikliais, kad būtų galima įvertinti bendrą įvairių pagal DFP ir NGEU finansuojamų fondų ir priemonių poveikį;
7. EMPL komitetas mano, kad labai svarbu apsaugoti ir skatinti daugiakalbystės principą, nes juo skatinama demokratinio dalyvavimo kokybė ir skaidrumas; Šiuo atžvilgiu komitetas taip pat pabrėžia, kad reikia remti politiką, kuria siekiama didinti piliečių, visų pirma jaunimo, dalyvavimą visoje Sąjungoje, kad piliečiai galėtų aktyviau dalyvauti Sąjungos politikoje ir imtis veiksmingesnių priemonių, parengtų laikantis teritorinio požiūrio.
8. Be to, mano, kad EGADP turėtų būti nustatyta, kad bent 30 proc. lėšų skiriama socialinėms investicijoms, kuriomis siekiama stiprinti socialinės gerovės sistemas ir investuoti į socialinę apsaugą, galimybes naudotis sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugomis, įperkama būsta, užimtumą, socialinį teisingumą ir socialines paslaugas pažeidžiamoms grupėms.
9. EMPL komitetas taip pat primena, kad dėl vyraujančių didelės infliacijos sunkumų, susijusių su energijos ir žaliavų tiekimo grandinės tiekimu ir įvairiomis krizėmis, sąlygos apsunkina turimus Sąjungos biudžeto išteklius, jie turėtų būti tinkamai naudojami siekiant veiksmingai spręsti esamas ir būsimas problemas ES. Tebesitęsiančios krizės daro neigiamą poveikį ES socialinei ir ekonominei aplinkai, daro poveikį darbo ir gyvenimo sąlygoms, todėl kyla grėsmė tvariam augimui ir užimtumui. 2025 m. ES biudžete turi būti veiksmingai atsižvelgiama į kintančius poreikius, visų pirma atsižvelgiant į didėjančią infliaciją, padidėjusias būsto, maisto ir energijos kainas, didėjančią pažeidžiamumą, didėjančią socialinę ir ekonominę nelygybę, taip pat didėjančią ir didėjančią skurdą, įskaitant energijos nepriteklį, nuo kurio kenčia pažeidžiamiausi gyventojai. Darbo užmokesčio sąstingis dėl infliacijos didina darbuotojų perkamosios galios sumažėjimo riziką, o tai gali pabloginti gyvenimo sąlygas ir psichikos sveikatą. Tokia padėtis dar labiau apsunkins socialinės politikos ir automatinį stabilizavimo priemonių, įskaitant nacionalines nedarbo sistemas,

pajėgumus. Mano, kad reikia skubiai didinti darbo ūmokestį, kad būtų išlaikyta vidaus paklausa bei integracinis augimas ir sumažintas dvigubos krizės poveikis darbuotojams ir namų ūkiams;

10. EMPL pakartoja savo raginimą parengti visa apimančią kovos su skurdu strategiją, kurioje būtų nustatyti plataus ūmojo tikslai iki 2030 m. sumažinti skurdą ir panaikinti itin didelį skurdą Europoje, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio principų ir atsižvelgiant į DVT;
11. EMPL komitetas pabrėžia, kad moterims, ypač krizių ir karo Ukrainoje kontekste, kyla didesnė ūimtumo ir socialinė rizika. Norint pasiekti Porto deklaracijoje nustatytą ūimtumo tikslą, reikia plataus ūmojo nacionalinių tikslų įtraukti moteris į darbo jėgą kuriant paskatas, kuriant socialinę infrastruktūrą ir šalinant kliūtis bei diskriminaciją. Komitetas ragina sudaryti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, siekiant geriau suderinti politiką ir veiklą, kuriomis skatinamas vienodas moterų dalyvavimas ir traktavimas darbo rinkoje, ir sukurti visapusiškas sistemas, siekiant stebėti ir vertinti biudžeto lėšų asignavimus atsižvelgiant į lyčių aspektą, moterų dalyvavimą darbo rinkoje, galimybes įsidarbinti, darbo ūmokesčio ir pensijų skirtumus;
12. Be to, EMPL komitetas reiškia susirūpinimą dėl didesnio jaunimo nedarbo lygio ES, palyginti su bendru nedarbu. Jis ragina valstybes nares ir Komisiją teikti pirmenybę kovai su jaunimo nedarbu, pasinaudojant esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, „Europos socialiniu fondu +“ (ESF+) ir Jaunimo garantijų iniciatyva. Komitetas ragina visas valstybes nares investuoti į jaunimo ūimtumą. pripažįsta labai svarbų profesinio rengimo ir mokymo bei stažuočių vaidmenį suteikiant žinias, įgūdžius ir kompetencijas, reikalingas jaunimui įsidarbinti; Komitetas pabrėžia, kad svarbu investuoti į jų kokybę ir patrauklumą pasitelkiant ESF+ ir sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą, kartu gerinant darbo sąlygas ir naujų postų patrauklumą. Jis reiškia susirūpinimą dėl ankstyvo karjeros nesaugumo dėl piktnaudžiavimo darbo praktika, kuri kenkia jaunimo nepriklausomumui, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai ir galimybėms gauti būstą. Atkreipia dėmesį į tai, kad moterys ir jauni darbuotojai, kurių išsilavinimo lygis žemas, labiau linkę anksti nukentėti nuo karjeros nesaugumo. EMPL komitetas mano, kad reikėtų tinkamai atsižvelgti į socialinės rizikos nustatymą ir skirtingą poveikį ūimtumui ir ilgalaikį nedarbą konkrečiose pramonės šakose;
13. EMPL komitetas mano, kad socialinės rizikos nustatymas ir skirtingas poveikis ūimtumui ir ilgalaikis nedarbas konkrečiose pramonės šakose ir sektoriuose turėtų būti tinkamai sprendžiami pasitelkiant mokymą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, taip pat kuriant patrauklias, kokybiškas darbo vietas, prieinamas visiems, laikantis žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslų. Tokios priemonės galėtų padėti įveikti struktūrinius regionų skirtumus ir spręsti protų nutekėjimo, taip pat socialinės nelygybės, įskaitant moterų ir vyrų nelygybę, klausimus;
14. 2022 m. 24,7 proc. ES vaikų patyrė skurdą ar socialinę atskirtį, atkreipdami dėmesį į tai, kad vaikų skurdo lygis vėl didėja, ir yra susirūpinęs dėl jo didėjimo ateinančiais metais. Komisija ir valstybės narės turėtų veiksmingai panaudoti turimas lėšas, pavyzdžiui, ESF+, ERPF ir „InvestEU“, taip pat iniciatyvą „ReactEU“, EGADP, kad išnaikintų vaikų skurdą, pabrėždamos Europos vaiko garantijų sistemos svarbą užtikrinant pagrindines teises ir pagrindines paslaugas, pavyzdžiui, aukštos kokybės sveikatos

priežiūrą, ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą bei švietimą, veiksmingas galimybes gauti sveiką mitybą ir tinkamą būstą. Komitetas ragina skubiai padidinti Europos vaiko garantijų sistemos finansavimą skiriant ne mažiau kaip 20 mlrd. EUR biudžetą. Be to, atsižvelgdamas į tai, ragina visas valstybes nares, ne tik tas, kurios labiausiai kenčia nuo vaikų skurdo, skirti bent 5 proc. ESF+ išteklių, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, veiklai pagal Europos vaiko garantijų sistemą remti;

15. ES susiduria su demografiniais iššūkiais, susijusiais su gyventojų senėjimu dėl mažėjančių gimstamumo rodiklių ir ilgesnės tikėtinos gyvenimo trukmės. Pabrėždamas, kad ekonominis netikrumas daro didelį poveikį vyresnio amžiaus žmonėms, komitetas akcentuoja, kad trūksta politinio atsako į demografinių pokyčių poveikį. Jis pabrėžia, kad svarbu investuoti į tinkamą ir įperkamą būstą, kokybiškas ir viešąsias priežiūros įstaigas ir pakankamas priežiūros ir paramos paslaugas sprendžiant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų darbuotojų, įskaitant slaugytojus ir sveikatos priežiūros specialistus, trūkumo problemą. Atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos priežiūros strategiją ir ragina jai skirti pakankamą finansavimą 2025 m. biudžete.
16. EMPL komitetas pabrėžia, kokia svarbi politika ir priemonės, kuriomis siekiama remti pertvarką darbo rinkoje, ir tai, kad būtina stiprinti mūsų šalių ekonomikos konkurencingumą vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką; Šiuo tikslu EMPL komitetas pabrėžia Teisingos pertvarkos fondo, kuris apima paveiktų darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, įskaitant mokymą, konkrečiuose valstybių narių regionuose, svarbą, taip pat kitą veiklą švietimo ir socialinės įtraukties srityse, įskaitant investicijas į infrastruktūrą, skirtą mokymo centrams, vaikų ir pagyvenusių žmonių priežiūros įstaigoms. Fondas padeda nukentėjusiems darbuotojams pasinaudoti naujomis užimtumo galimybėmis, taip pat teikia bet kokią tinkamą paramą darbo ieškantiems asmenims, įskaitant pagalbą ieškant darbo ir aktyvią jų integraciją į darbo rinką.
17. EMPL komitetas pabrėžia, kad Europos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) pasirodė esanti sėkminga kovojant su nedarbu dėl COVID-19 pandemijos. Be to, ragina Komisiją pasinaudoti priemone SURE siekiant paremti nacionalines užimtumo apsaugos ir darbuotojų pajamų išsaugojimo sistemas, kurias galima laikinai panaudoti, kai dalis ES patiria ekonominį sukrėtimą; primygtinai reikalauja, kad visos nacionalinės ir ES neatidėliotinos priemonės, ypač susijusios su užimtumo apsauga ir pajamų kompensavimu, būtų tęsiamos ir refinansuojamos tol, kol socialiniai ir ekonominiai karo padariniai ir toliau darys neigiamą poveikį darbo rinkai, kol ekonomika visiškai atsigaus, o darbo rinka stabilizuosis;
18. Deramas dėmesys skiriamas visiems piliečiams, kuriems gresia energijos nepriteklis, o tai yra pagrindinis Sąjungos uždavinys. Socialinio klimato fondo tikslas – užtikrinti, kad atrinktos priemonės ir investicijos būtų visų pirma skirtos energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams arba pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, o tai labai svarbu teisingam perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. EMPL komitetas ragina Komisiją ir valstybes nares remtis Socialiniu klimato fondu ir apsvarstyti galimybę nacionaliniu lygmeniu plėtoti žaliąsias socialinės apsaugos sistemas teikiant ES paramą, kad būtų sustiprintas socialinis atsparumas klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikiui, sprendžiant žaliosios politikos šalutinio poveikio darbo vietoms ir

gyvenimo sąlygoms klausimą, ir užtikrinti, kad paveiktos bendruomenės būtų visapusiškai pasirengusios naujai darbo rinkai, ir atkreipia dėmesį į tai, kad šios sistemos turėtų apimti socialinę ir sveikatos apsaugą, nedarbo apsaugą, papildytą aktyvia darbo rinkos politika darbuotojams, viešųjų darbų programas, pagal kurias teikiama parama grynaisiais pinigais ar natūra, kartu gerinant darbuotojų įgūdžius ir įsidarbinimo galimybes, socialinės pagalbos išmokas, kuriomis remiamas pajamų ir maisto saugumas, užimtumo garantijų sistemas, taip pat mokymą ar perkvalifikavimą, įgūdžių ugdymą ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo sistemas, siekiant padėti namų ūkiams tobulinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo sistemas.

19. EMPL komitetas remia šeimos politiką ir socialinę politiką, kuri padeda vaikams geriau pradėti gyvenimą ir užtikrinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą visiems darbuotojams. Tai ypač svarbu prižiūrintiesiems asmenims ir tėvams, ypač moterims, kurių dalyvavimas darbo rinkoje turi būti užtikrintas. Jis pabrėžia tinkamai apmokamų motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir priežiūros atostogų, taip pat maitinimo krūtimi politikos svarbą ir skatina lanksčias savanoriško darbo sąlygas, įskaitant nuotolinį darbą ir darbo laiko bei tvarkaraščių pritaikymą, kad būtų galima geriau prisitaikyti prie darbo ir asmeninio gyvenimo.
20. EMPL komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad ESF+ yra vienas pagrindinių veiksmų stiprinant Sąjungos socialinį aspektą ir pagrindinė ES investavimo į žmones priemonė, kuria skatinamas aukštas užimtumo lygis, prisidedama prie socialinės apsaugos modernizavimo ir kuriama kvalifikuota ir atspari darbo jėga, pasirengusi pereiti prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio principų; taip pat pabrėžia Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), iniciatyvos „ReactEU“ ir jos papildomų išteklių ESF+ fondui, Jaunimo užimtumo iniciatyvos (JUI) ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) svarbą;
21. EMPL komitetas mano, kad psichikos sveikata darbe yra naujas svarbus socialinės politikos klausimas. Darbo pasaulis greitai keičiasi. Pandemija paspartino naujas realijas, dėl skaitmeninimo atsiradusios naujos darbo formos, įskaitant dirbtinį intelektą (DI), paveikė darbuotojų saugą ir sveikatą. Atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos Komisijos iniciatyvą pradėti taikyti visapusišką požiūrį į psichikos sveikatą ir primena savo poziciją, kurioje raginama priimti direktyvą dėl teisės atsijungti ir nuotolinio darbo taisyklių, taip pat direktyvą dėl psichologinės rizikos ir gerovės darbe.
22. EMPL komitetas mano, kad investicijos į mokymąsi visą gyvenimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą yra labai svarbios siekiant įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti Sąjungos tvarų konkurencingumą ir atsparumą išorės sukrėtimams. Nors keliuose sektoriuose, įskaitant priežiūros paslaugas, trūksta kvalifikuotos darbo jėgos, tinkamesnių įgūdžių turėjimas ne tik suteikia naujų galimybių, užtikrina spartesnę darbuotojų integraciją ir perėjimą į darbo rinką, skatina socialinę įtrauktį ir gali būti savirealizacijos šaltinis, įgalina asmenis aktyviai dalyvauti darbo rinkoje. Europos įgūdžių metais siekiama spręsti įgūdžių trūkumo problemą, su kuria susiduria 77 proc. Sąjungos įmonių, įgyvendinant perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo iniciatyvas. Tikslas – remti tvarų Sąjungos socialinės rinkos ekonomikos augimą, didinti konkurencingumą, visų pirma MVI, ir prisidėti prie kokybiškų darbo vietų kūrimo socialiai sąžiningu, įtraukiu ir teisingu būdu. atkreipia dėmesį į Specialistų gausinimo

mechanizmą, kaip į naują specialią ir visapusišką iniciatyvą, kuria siekiama išnaudoti specialistų potencialą regionuose, kurie susiduria su specialistų ugdymo kliūtimis arba kuriems kyla tokių kliūčių rizika;

23. EMPL komitetas mano, kad Strateginių Europos technologijų platforma (STEP) yra svarbi Europos investicijų į ypatingos svarbos ir besiformuojančias technologijas skatinimo strategijos dalis. Šia iniciatyva sprendžiamas darbo jėgos trūkumo ir įgūdžių poreikių klausimas – per poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijas rengiamos specialios mokymo programos, kuriomis siekiama didinti Europos suverenumą ir saugumą, kartu didinant Sąjungos konkurencingumą žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos srityje. pakartoja savo raginimą, kad visapusiškai veikiantis Europos suverenumo fondas užtikrintų ES strateginį savarankiškumą, įskaitant investicijas į žmogiškąjį kapitalą ir kvalifikuotą darbo jėgą, skatintų įtraukumą teikiant kokybiškų darbo vietų ir sprestų darbo jėgos ir įgūdžių, itin svarbių pagrindiniams ekonomikos ir pramonės sektoriams, trūkumo problemas;
24. EMPL komitetas primena esminį darbą, kurį atliko penkios ES agentūros ir valdžios institucijos, veikiančios socialinės ir užimtumo politikos srityse, t. y. Europos darbo institucija, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų fondas, Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra, Europos profesinio mokymo plėtros centras ir Europos mokymo fondas. Komitetas mano, kad šios agentūros ir institucijos turi turėti pakankamai darbuotojų ir pakankamai išteklių, kartu atsižvelgiant į infliaciją, kad jos galėtų vykdyti savo įgaliojimus, pasiekti savo tikslus ir vykdyti kintančias užduotis. primena, kad agentūrų užduotys keičiasi atsižvelgiant į politikos prioritetus, ir pabrėžia, kad kartu su naujomis pareigomis turi būti skiriami atitinkami ištekliai;
25. EMPL komitetas primena, kad bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai yra labai svarbūs siekiant išbandyti naujas politikos iniciatyvas užimtumo ir socialinės įtraukties srityse, be kita ko, renkant duomenis; tačiau primena, kad jų vertinimas įtvirtintas Tarpinstituciniame susitarime, ir pakartoja savo raginimą Komisijai nešališkai vertinti pasiūlymus dėl bandomųjų projektų ir (arba) parengiamųjų veiksmų remiantis teisiniu ir finansiniu vertinimu taip, kad būtų atsižvelgta į pasiūlymų privalumus; reiškia nusivylimą dėl prasto ir neaiškaus pasiūlymų dėl pastarųjų metų vertinimo ir prašo Komisijos gauti tikslus ir išsamius šių vertinimų paaiškinimus ir konkrečias ES priemones, kurios laikomos apimančiomis pasiūlymus, pavyzdžius; taip pat primena tai, kad patvirtintų bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų įgyvendinimas turi ir toliau atitikti priimtą pasiūlymą;
26. EMPL komitetas pabrėžia, kad reikia tinkamai remti socialinį dialogą ir socialinių partnerių gebėjimus, taip pat užtikrinti tinkamą paramą informavimo ir mokymo priemonėmis. Todėl Komitetas ragina Komisiją savo 2025 m. biudžeto projekte nemažinti šioms biudžeto eilutėms skirtų asignavimų, kaip buvo daroma per pastaruosius dvejus metus. Pripažindama socialinių partnerių svarbą, ES turėtų skatinti jų vaidmenį, atsižvelgdama į nacionalinę įvairovę, ir sudaryti palankesnes sąlygas socialiniam dialogui ir kolektyvinėms deryboms pagal SESV 152 straipsnį. Mano, kad, atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę nelygybę, ateinančiais metais reikės labiau remti socialinį dialogą ir kolektyvines derybas, socialinius partnerius ir mokymo priemones, ir ragina veiksmingai ir prasmingai konsultuotis su socialiniais partneriais programuojant, vertinant ir įgyvendinant atitinkamus ES fondus;

- 27.EMPL komitetas ragina sukurti programą, kuria būtų skatinamos informavimo kampanijos apie profesinių sąjungų, profesinių sąjungų kūrimo, kolektyvinių derybų ir darbo susitarimų svarbą siekiant teisingesnės visuomenės, t. y. gerinant darbo sąlygas, darbo užmokestį ir gyvenimo sąlygas;
- 28.EMPL komitetas palankiai vertina naują socialinių partnerių aukščiausiojo lygio susitikimą „Val Duchesse“, kuris vyks 2024 m. Mano, kad šis aukščiausiojo lygio susitikimas yra galimybė didinti informuotumą ir rasti socialinės politikos sprendimus; ji primygtinai reikalauja, kad Europos Parlamentas aktyviai dalyvautų diskusijose.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS**

Pranešėjas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

05.2.2024

APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. Pirmininke,

pone Johanai Van Overtveldtai,

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos (ENVI) komiteto koordinatoriai 2023 m. lapkričio 28 d. nusprendė, kad ENVI komitetas laiško forma pateiks nuomonę dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI)). Todėl, kaip ENVI komiteto pirmininkas ir nuolatinis pranešėjas biudžeto klausimais, norėčiau Jums pateikti ENVI komiteto nuomonę rezoliucijos dalių, kurias ENVI komitetas patvirtino 2024 m. sausio 24 d. posėdyje¹, forma ir į ją prašyčiau Jūsų komiteto atsižvelgti:

– pabrėžia, kad dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą sukulto nestabilumo ir nesaugumo reikia ne tik vieningesnės ir palaikančios Sąjungos, bet ir nepriklausomą energetiką turinčios Sąjungos, kuri vykdytų žaliają ir teisingą pertvarką, nė vieno nepalikdama nuošalyje ir kovodama su energijos nepriteklumi; pažymi, kad sunki geopolitinė padėtis neturi būti akstinas atitraukti dėmesį nuo siekio ne vėliau kaip 2050 m. įgyvendinti poveikio klimatui neutralumo tikslą ar dėti mažiau pastangų jo siekiant;

– atkreipia dėmesį į tai, kad 2021–2027 m. ES ilgalaikiu biudžetu kartu su priemone

¹ Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Pascal Canfin (pirmininkas), Bas Eickhout (pirmininko pavaduotojas), Anja Hazekamp (pirmininko pavaduotoja), César Luena (pirmininko pavaduotojas), Mazaly Aguilar, Catherine Amalric, Maria Arena, Katarina Barley, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Michael Bloss, Daniel Buda, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Maria Angela Danzi, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Focchi, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Martin Häusling, Peter Jahr, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Ska Keller, Petros Kokkalis, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Javi López, Thierry Mariani, Lydie Massard, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Marina Measure, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Jessica Polfjård, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skytvedal, Maria Spyraiki, Edina Tóth, Achille Variati, Idoia Villanueva Ruiz, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Mick Wallace, Jörgen Warborn, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Stefania Zambelli, Esther de Lange, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Michaela Šojdřová.

„NextGenerationEU“ siekiama įgyvendinti ilgalaikius ES prioritetus įvairiose srityse, įskaitant klimatą ir aplinką; ypač pabrėžia, kad gamtos ištekliams ir aplinkai skirta 401 mlrd. EUR, o 30 proc. visų ES išlaidų skiriama su klimatu susijusiems projektams; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina ketinimą padidinti lėšas 10 mlrd. EUR atliekant 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą, ypač kiek tai susiję su aplinkos ir klimato prioritetais; pritaria, kad pagal 3 išlaidų kategoriją „Gamtos ištekliai ir aplinka“ reikia papildomai 1 mlrd. EUR išlaidoms ir investicijoms, susijusioms su žemės ūkiu, jūrų sektoriais, klimatu, aplinkos apsauga, aprūpinimu maistu ir kaimo plėtra², siekiant lanksčiau spręsti aplinkos apsaugos problemą³;

– primena, kad žalioji ir skaitmeninė pertvarka yra du pagrindiniai priemonės „NextGenerationEU“ tikslai ir kad jos pagrindinis elementas – Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) – turėtų padėti ES siekti tvaresnės ateities, nes valstybėms narėms skiriam daugiau kaip 700 mlrd. EUR dotacijų ir paskolų; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad EGADP prisidėtų integruojant klimato politikos veiksmus ir aplinkos tvarumą ir siekiant ES tikslo iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, remiant valstybių narių reformas žaliųjų technologijų ir pajėgumų srityse, įskaitant tvarų judumą, energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiąją energiją, prisitaikymą prie klimato kaitos, žiedinę ekonomiką ir biologinę įvairovę; primena, kad, norėdamos gauti šias lėšas, valstybės narės turi parengti planus, pagal kuriuos bent 37 proc. visų išlaidų būtų skiriama investicijoms ir reformoms, kuriomis remiami klimato tikslai; ragina Parlamentą vykdyti EGADP priežiūros funkciją vertinant, ar nacionaliniai planai atitinka klimato ir aplinkos tikslus⁴;

– pabrėžia, kad 2025 m. Sąjungos biudžetas turėtų būti suderintas su Europos klimato teisės akto užmojais iki 2050 m. užtikrinti, kad ES taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu, ir su Paryžiaus susitarimo tikslu užtikrinti, kad vidutinė pasaulio temperatūra nepakiltų daugiau kaip 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio laikotarpiu;

– palankiai vertina Komisijos, Parlamento ir Tarybos įsipareigojimą didinti ES biudžeto indėlį į kovą su klimato kaita, kaip susitarta 2020 m. gruodžio mėn. Tarpinstituciniame susitarime⁵; pabrėžia, kad reikia užtikrinti pagrindinius išteklius klimato ir biologinės įvairovės aspekto integravimui, kad rengiant, įgyvendinant ir vertinant visų sričių Europos programas būtų atsižvelgiama į klimato ir biologinės įvairovės prioritetus; primena, kad svarbu pasiekti, kad klimato srities išlaidoms būtų skirta 32,6 proc. ES biudžeto, t. y. 578 mlrd. EUR; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo veikimą, nes tai leis Komisijai imtis kompensacinių veiksmų, kad būtų pašalintos visos spragos siekiant bendro ES biudžeto klimato srities išlaidų tikslo⁶;

² Europos Komisija, „Heading: spending categories“, paskelbta https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending/headings_en

³ Karoline Kowald, „2021–2027 m. DFP laikotarpio vidurio peržiūra: Tarpinė Komisijos pasiūlymo ataskaita“, paskelbta [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2023\)753945](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2023)753945)

⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

⁵ TIS – 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2020.433.01.0028.01.ENG>).

⁶ Europos Komisija, „Climate Mainstreaming“, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/climate-mainstreaming_en.

– atkreipia dėmesį į tai, kad biologinės įvairovės aspekto integravimo srityje reikia kovoti su biologinės įvairovės nykimu ir atkurti ekosistemas imantis didelių investicijų ir pasiekti tikslą 2024 m. bent 7,5 proc. metinių išlaidų skirti biologinės įvairovės tikslams, o 2026 ir 2027 m. – 10 proc.; pabrėžia, kad 2025 m. Sąjungos biudžete turi būti dedamos tolesnės pastangos siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti nustatyti 2026 ir 2027 m. biologinės įvairovės išlaidų tikslai; pabrėžia, kad ES biudžetas turi būti pagrindinis veiksnys įgyvendinant 2030 m. biologinės įvairovės strategiją, pagal kurią biologinės įvairovės veiksmams reikia bent 20 mlrd. EUR per metus iš viešojo ir privačiojo finansavimo nacionaliniu ir ES lygmenimis⁷;

– primygtinai tvirtina, kad reikia skaidriai stebėti su klimatu ir biologine įvairove susijusias išlaidas, teikiant patikimas ir išsamias ataskaitas biudžeto dokumentuose ir veiklos rezultatų svetainėje, ir pabrėžia, kad reikia atlikti pakankamus *ex post* vertinimus, daugiausia dėmesio skiriant poveikiui; ragina klimato srities išlaidų metodikoje, kai įmanoma, atskirti klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos; tikisi ir pabrėžia, kad Komisija turi parengti išsamią ir poveikiu grindžiamą metodiką pagal ES klimato koeficientus, ir kasmet teikti visų septynerių DFP metų buvusių ir būsimų išlaidų ataskaitas, kad būtų užtikrintas prasmingas ir gerai parengtas klimato ir biologinės įvairovės aspekto integravimas; pabrėžia, kad svarbu vengti klimato ir biologinės įvairovės tikslams skirtų mokėjimų įnašų klaidinančio suderinimo, įskaitant aiškių tikslų trūkumą; primygtinai ragina Komisiją programų lygmeniu patikrinti lėšų panaudojimo kokybę; primena Komisijai paskelbti laikotarpio vidurio peržiūrą pasikonsultavus su Parlamentu ir suinteresuotaisiais subjektais ir nepasiekus tikslų pateikti susijusį pasiūlymą;

– ragina kiekvienoje ES biudžeto programoje laikytis (reikšmingos) žalos nedarymo principo; pabrėžia, kad reikia taikyti reikšmingos žalos nedarymo principą apribojant išlaidas, galinčias turėti neigiamą poveikį klimatui ir aplinkai⁸; be to, pabrėžia, kad šis principas turėtų būti taikomas visam biudžetui ir kad nepagrįstai nedelsiant turėtų būti imtasi būtinų taisomųjų priemonių;

– ragina teisėkūros institucijas skubiai baigti rengti likusius 55 % tikslo priemonių rinkinio teisėkūros dokumentus ir dar kartą pabrėžia, kad reikia įgyvendinti šį teisės aktą, kad būtų pasiektas tarpinis tikslas iki 2030 m. 55 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti greitą ir veiksmingą naujų taisyklių ir reformų įgyvendinimą;

– primena, jog reikia užtikrinti, kad trečdalis iš 1,8 trln. EUR investicijų pagal ekonomikos gaivinimo planą „NextGenerationEU“ ir ES septynerių metų biudžetą būtų skirta Europos žaliajam kursui ir susijusioms iniciatyvoms finansuoti; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia skirti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių ES klimato teisės aktui, ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijai, 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijai, strategijai „Nuo ūkio iki stalo“, Europos pramonės strategijai, Žiedinės ekonomikos veiksmų planui, Baterijų ir baterijų atliekų reglamentui⁹, ES cheminių medžiagų strategijai tvarumui užtikrinti, 2030 m.

⁷ Europos Komisija, „Biodiversity Mainstreaming“, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/biodiversity-mainstreaming_en.

⁸ SWD(2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

⁹ 2023 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB bei Reglamentas (ES) 2019/1020 ir panaikinama

ES miškų strategijai ir Gamtos atkūrimo teisės aktui įgyvendinti, taip pat užtikrinti švarią, įperkama ir saugią energiją¹⁰;

– pabrėžia, kad reikia ambicingiau padidinti lėšas kiekvienai programai, pvz., programai LIFE, siekiant finansuoti su klimatu ir aplinka susijusius projektus, taip pat Teisingos pertvarkos fondui, siekiant padėti pažeidžiamiausiems daug anglies dioksido išskiriantiems regionams, patiriantiems ekonominių ir socialinių su klimato kaita susijusios pertvarkos išlaidų; ragina didinti visų kitų atitinkamų programų ir fondų žalinimą, įskaitant aktyvų klimato ir biologinės įvairovės finansavimo integravimą į programavimo veiklą¹¹;

– pabrėžia, kad reikia užtikrinti geresnę prevenciją ir pasirengimą įgyvendinant prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, kad Sąjunga galėtų užkirsti kelią ekstremaliosioms situacijoms, pvz., pastarojo meto potvyniams, gaisrams, sausroms ir kitiems nenumatytiems įvykiams, ir į jas reaguoti; pabrėžia, kad nuolat svarbu užtikrinti tinkamą Sąjungos civilinės saugos mechanizmo finansavimą;

– primena, kad Komisija yra atsakinga už tai, kad visos ES šalys tinkamai taikytų ES teisę, todėl primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų pakankamai lėšų ir darbuotojų pajėgumų stebėti įgyvendinimą;

– pabrėžia, kad svarbu skirti pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių ENVI kompetencijai priklausančioms Europos agentūroms, pvz., Europos aplinkos agentūrai (EAA), Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA), Europos maisto saugos tarnybai (EFSA), Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrui (ECDC) ir Europos vaistų agentūrai (EMA), siekiant užtikrinti, kad jos galėtų atlikti pagrindinį vaidmenį formuojant Europos politiką reaguojant į ES kylančias krizes;

– pabrėžia prevencijos ir geresnio pasirengimo svarbą kovojant su būsimois grėsmėmis sveikatai; pabrėžia, kad, siekiant išsaugoti piliečių sveikatą ir gerovę, reikia užtikrinti nuolatinį vaistų prieinamumą ir įperkumą; atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu ES priklauso nuo veikliųjų vaistinių medžiagų ir cheminių žaliavų, importuojamų iš ES nepriklausančių šalių, ir taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti labiau nepriklausomą ir atviresnę strateginį savarankiškumą vaistų tiekimo grandinėje;

– taip pat pabrėžia, kad svarbu stiprinti sveikatos priežiūros sistemų tvarumą ir atsparumą, kartu mažinant lygių ir lygiateisių galimybių gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir vaistus skirtumus; pabrėžia, kad su sveikata susijusios išlaidos turėtų atitikti bendros sveikatos ir sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką principus; pabrėžia, kad nėra bendros sveikatos koncepcijos ir parengties pandemijoms bendros visuotinės vizijos ir kad ji turi būti nustatyta; primena būtiniausių vaistų stygiaus pavojų ir ragina nedelsiant imtis priemonių siekiant užtikrinti nuolatinį svarbiausių vaistų ir komponentų tiekimą, prieinamumą ir įperkumą¹²;

– pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl to, kad daugiau kaip 50 proc. programos „ES – sveikatos

Direktyva 2006/66/EB, OL L 191, 2006 7 28, p. 1.

¹⁰ COM(2019)0640.

¹¹ SWD(2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

¹² COM(2023)0672.

labui“ biudžeto buvo skirta Komisijos Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijos (HERA GD) veiklos išlaidoms, ir pabrėžia, kad svarbu skirti tinkamą finansavimą veiklai pagal programą „ES – sveikatos labui“, įskaitant pakankamą paramą Europos sveikatos duomenų erdvės įgyvendinimui;

– šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad daugelis epidemijų yra susijusios su plintančiomis infekcinėmis ligomis ir kad Sąjungos pastangos kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms turėtų būti gerokai padidintos; taip pat pabrėžia, kad reikia glaudžiau bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais siekiant visuotinio susitarimo dėl antimikrobinų medžiagų naudojimo ir prieigos prie jų;

– pabrėžia, kad reikia tęsti ES kovą su vėžiu užtikrinant Europos kovos su vėžiu plano įgyvendinimą skiriant tinkamą finansavimą; palankiai vertina tai, kad naudojamos programos „ES – sveikatos labui“ ir kitų ES priemonių lėšos, pagal kurias valstybėms narėms bus suteikta didelė 4 mlrd. EUR finansinė parama, siekiant, kad jų sveikatos priežiūros sistemos taptų atsparesnės ir pajėgesnės kovoti su vėžiu¹³;

– pabrėžia, kad svarbu sustiprinti ES nuosavų išteklių sistemą, kuria būtų galima įveikti iššūkius ir prisidėti prie Sąjungos sveikatos, aplinkos ir klimato tikslų, taip pat prie priemonės „NextGenerationEU“ skolos susigrąžinimo; primena, kad ES biudžetas papildo valstybių narių nacionalinius biudžetus ir leidžia išlaikyti ir stiprinti ES kaip pasaulinio masto veikėjos sprendžiant šiandienos iššūkius vaidmenį.

Panašų laišką išsiunčiau pagrindiniam pranešėjui 2025 m. biudžeto klausimais p. Victorui Negrescu.

Pagarbiai

Pascal Canfin

¹³ Europos kovos su vėžiu planas. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai paskelbtas https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.

**PRIEDAS. SUBJEKTŲ AR ASMENŲ,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS**

Pirmininkas, kaip nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

23.1.2024

PRAMONĖS, MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR ENERGETIKOS KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

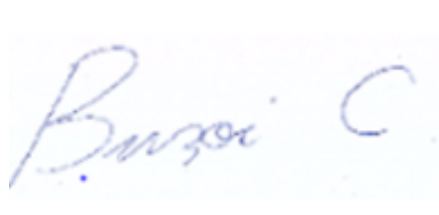
Tema: Nuomonė laiško forma dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis
(2023/2220(BUI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 23 d. posėdyje. Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Cristian-Silviu Buşoi
Pirmininkas

Christian Ehler
Pranešėjas

PASIŪLYMAI

1. primena, kad 2025 m. Sąjungos biudžetas turi atspindėti naujos kadencijos politinius prioritetus, kuriuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama visapusiškam programų, dėl kurių susitarta dabartinėje DFP, įgyvendinimui ir plataus užmojo poveikio klimatui neutralumo ir skaitmeninių tikslų įgyvendinimui šiose programose; nepritaria minčiai, kad nauji uždaviniai arba netikėtai didelės palūkanos gali būti finansuojami nutraukiant esamas pavyzdines programas, pvz., programą „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programą ir Europos gynybos fondą;

2. pabrėžia, kad reikia pakankamai papildomo ES finansavimo, kad būtų pasiekti tikslai, nustatyti naujuose ES teisės aktuose, kuriais remiama energetikos, aplinkos ir skaitmeninė pertvarka, visų pirma Europos strateginių technologijų platforma (STEP), pagal kurią teikiamas finansavimas Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktui ir Svarbiausių žaliavų aktui remti ir užtikrinant sėkmingą Europos žaliojo kurso 55 % tikslo priemonių rinkinio įgyvendinimą elektros energijos rinkos modelio ir atsinaujinančių išteklių bei gamtinių dujų ir vandenilio rinkų srityse; primygtinai reikalauja, kad tokioms ES iniciatyvoms, kaip naujasis europinis bauhausas, saugus junglumas, Europos lustų aktas ir Vandenilio bankas, būtų skirtas papildomas biudžetas, kad būtų užtikrintas jų tęstinumas ir būtų padidinti jų užmojai; ypač pabrėžia pagal Atsinaujinančių išteklių energijos direktyvą ir Pastatų energinio naudingumo direktyvą sutartus tikslus, kurie turi būti remiami nacionalinėmis ir ES lėšomis, įskaitant Europos infrastruktūros tinklų priemonę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, taip pat Socialinį klimato fondą;

3. primygtinai reikalauja, kad 2025 m. Sąjungos biudžete ir toliau būtų šalinami Rusijos agresijos karo padariniai, teikiant tiesioginę paramą ir bendradarbiavimo programas Ukrainai ir apskritai stiprinant Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą, energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ, vidutinės kapitalizacijos įmonėms ir startuoliams, skaitmeninei pertvarkai, kibernetiniam saugumui ir gynybos pajėgumams;

4. primena, kad reikia stiprinti ES ekonomikos atsparumą ir Sąjungos pramonės konkurencingumą, o būsima ES pramonės politika turėtų padėti siekti socialinių ir žaliųjų tikslų; todėl mano, kad 2025 m. Sąjungos biudžete turėtų būti daug investuojama į pramonės konkurencingumą, kuriant pramonės sektorių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo būdus, kartu užtikrinant ES tiekimo grandines įvairiems strateginiams sektoriams ir technologijoms; mano, kad technologinis savarankiškumas, tvarus augimas ir kokybiškų darbo vietų kūrimas yra labai svarbūs siekiant ilgalaikių Sąjungos energetikos ir klimato tikslų; susirūpinęs atkreipia dėmesį į energetikos krizės poveikį energijai imlioms pramonės šakoms ir susijusiems sektoriams; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją pateikti rekomendacijas dėl prašymo ir greito valstybės pagalbos patvirtinimo; pakartoja raginimą išlaikyti matomą ir specialų finansavimą MVĮ vidutinės kapitalizacijos įmonėms ir startuolių programoms, kad būtų patvirtintas Europos Sąjungos išsipareigojimas remti jų vaidmenį skatinant inovacijas, tvarų ir integracinį augimą, užimtumą ir socialinę sanglaudą; pabrėžia, kad ES ir nacionaliniu lygmenimis reikalingos žaliosios ir socialinės investicijos, kad būtų pasiekta socialiniu požiūriu teisinga žalioji pertvarka;

5. primena, kad programos „Europos horizontas“ 2025 m. biudžetas bus pirmasis metinis biudžetas pagal programos „Europos horizontas“ antrąjį strateginį planą; pabrėžia, kad

programos „Horizontas“ finansavimas turėtų būti pakankamas, kad būtų pasiekti trumpalaikiai 2030 m. tikslai, kartu išlaikant pakankamas investicijas į ankstyvuosius mokslinius tyrimus, siekiant užtikrinti, kad Europa turėtų žinių bazę, kurios jai reikia 2040 ir 2050 m. uždaviniams spręsti; apgailestauja, kad esamo programos „Europos horizontas“ finansavimo lygio nepakanka, kad būtų galima plėtoti žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai būtinas idėjas ir technologijas arba pasiekti tvaraus augimo ir atviro strateginio savarankiškumo tikslus; ragina padidinti programos „Europos horizontas“ 2025 m. biudžetą, kad kiekviena paprogramė galėtų finansuoti bent 50 proc. visų puikių pasiūlymų, nors šiuo metu daugiau kaip 70 proc. tokių pasiūlymų atmetami dėl nepakankamų lėšų; remia nuolatinės investicijas į programos „Europos horizontas“ strategines iniciatyvas, pvz., naująjį europinį bauhauzą; primygtinai reikalauja, kad būtų naudojami visi pagal Finansinio reglamento 15 straipsnio 3 dalį panaikinti įsipareigojimai;

6. pabrėžia, kad energijos tiekimo saugumo problemos, didelės energijos kainos ir vykstantis ES perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui reiškia, kad energijos nepritekliaus klausimas ateinančiais mėnesiais ir metais bus labai svarbus; pabrėžia, kad energijos nepritekliui mažinti reikalingos Europos ir nacionalinės investicijos;

7. ragina visoms agentūroms ir Sąjungos įstaigoms skirti tinkamą finansavimą ir darbuotojų skaičių pramonės, mokslinių tyrimų, energetikos ir kibernetinio saugumo politikos srityse, kad būtų galima susidoroti su padidėjusiu darbo krūviu ir naujais reguliavimo įpareigojimais.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pranešėjas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

23.1.2024

TRANSPORTO IR TURIZMO KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johan Van Overtveldt
BRIUSELIS

Tema: **Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))**

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Transporto ir turizmo komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 29 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Transporto ir turizmo komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 23 d. posėdyje. Per šį posėdį¹ komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

(parašas) Karima Delli

¹ Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Karima Delli (pirmininkė), Andris Ameriks (pirmininkės pavaduotojas), Magdalena Adamovicz, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Markus Ferber, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Elżbieta Łukacijewska, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Ljudmila Novak, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Viola von Cramon-Taubadel (pavadavo Anną Deparnay-Grunenberg pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį), Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo.

PASIŪLYMAI

Transporto ir turizmo komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina susitarimą, pagal kurį Ukraina prisijungia prie Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) programos, kadangi jis suteiks galimybę Ukrainos projektų rengėjams teikti paraiškas ES finansavimui gauti už bendro intereso projektus transporto, energetikos ir skaitmeninėje srityse, taip toliau gerinant šalies susisiekimą su kaimyninėmis ES šalimis, remiančiomis Ukrainos integraciją į ES bendrąją rinką, ir skatinant ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir konkurencingumą;
2. pabrėžia, kad priemonė „EITP transportas“, kuria užtikrinama tarpusavyje sujungta, saugi, pažangi ir tvari Europos transporto sistema ir infrastruktūra, taip pat visi nauji Sąjungos prioritetai, yra labai svarbi Europos ekonomikos ir bendrosios rinkos priemonė, todėl pakankamas finansinis paketas turi būti prioritetas; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad, siekiant sustiprinti transporto infrastruktūrą, priemonei „EITP transportas“ 2024 m. biudžete skirtas didesnis finansavimas, tačiau pabrėžia, kad siekiant kompensuoti tai, kas buvo sumažinta ankstesniais metais, priemonei „EITP transportas“ skirta biudžeto eilutė turi būti dar daugiau padidinta; pažymi didžiulius investicijų į transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą poreikius ir nuolatinį statybos ir žaliavų kainų padidėjimą, kuris daro neigiamą poveikį naujiems transporto ir infrastruktūros projektams; palankiai vertina Ukrainos transporto projektų integravimą ir sustiprintą karinį mobilumą; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbiausias prioritetas – baigti kurti TEN-T tinklą ir išplėsti jo koridorius į Ukrainą, Moldovą ir kitas rytines kaimynines šalis partneres;
3. pakartoja, kad, atsižvelgiant į neteisėtą ir nepateisinamą Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir smarkiai didėjančias grėsmes Sąjungos saugumui, karinio mobilumo biudžetas yra reikalingas labiau nei bet kada; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad kariniam mobilumui skirtas didesnis finansavimas, tačiau ragina Komisiją pateikti tvarų sprendimą, kuris neapsiribotų Veikimo užtikrinimo ekstremaliose situacijose priemonėmis; ragina per septynerius metus atkurti visą kariniam mobilumui skirtą biudžetą iki 6,5 mlrd. EUR, kaip buvo numatyta iš pradžių; ragina didinti infrastruktūros pajėgumus ir optimizuoti jos naudojimą tiek civiliniais, tiek kariniais tikslais; pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant nustatyti valstybių narių fizinės transporto infrastruktūros kliūtis ir sumažinti TEN-T ir ES karinių tinklų skirtumus, be kita ko, užtikrinant lėšas pagal „EITP transporto“ karinio mobilumo priemonę, kad būtų remiami dvejopo naudojimo srities projektai; ragina sutelkti dėmesį į tai, kad būtų užtikrinta, kad kai karinės pajėgos turi judėti, infrastruktūra būtų naudojama veiksmingiausiai; todėl ragina numatyti tinkamą strateginius poreikius atitinkantį biudžeto paketą, kuriuo būtų užtikrinama labai atspari infrastruktūra, remiamos technologijos bei prieiga prie energijos, kad karinės pajėgos galėtų per labai trumpą laiką perkelti didelius pajėgumus, taip prisidedant prie gerai tarpusavyje sujungto karinio mobilumo tinklo, pasižyminčio trumpesniu ir saugesniu reagavimo laiku;
4. ragina imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad Europos transporto srities agentūrų ir bendrųjų įmonių finansavimas būtų skiriamas pagal joms tenkantį atsakomybės

lygmenį;

5. palankiai vertina rezultatus, pasiektus įgyvendinant Bendro Europos dangaus (BED) oro eismo valdymo (OEV) mokslinių tyrimų programos (SESAR) projektą, kuris yra Komisijos BED iniciatyvos technologinis ramstis, kuriuo siekiama modernizuoti OEV, ir ragina užtikrinti plataus užmojo darbotvarkę atitinkantį finansavimą;
6. pažymi, kad Europos karinė aviacija veikia šimtuose karinių zonų ir dešimtyse karinių aerodromų; nurodo, kad apytiksliai 30 proc. Europos karinių skrydžių vykdomi pagal bendrąsias oro eismo taisykles, o kiti atitinka tarnybinį oro eismą; primena, kad kariniai skrydžiai vykdomi dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, mokymo pratybos, nacionalinis saugumas (įskaitant suvereniteto misijas) ir tarpvalstybines krizių valdymas; todėl pabrėžia, kad plataus masto karinis dalyvavimas įgyvendinant SESAR sprendimus yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad veiksmingos karinės misijos ir oro erdvės naudojimas būtų suderintas su kitais oro erdvės naudojimo būdais visoje Europoje;
7. ragina kompensuoti Netaršios aviacijos bendrosios įmonės (NA BĮ), kuriai tenka pagrindinis vaidmuo mažinant vienam oro transporto keleiviui tenkantį išmetamo CO₂ kiekį ir užtikrinant pakankamą prisidėjimą prie poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m., sumažintas lėšas;
8. pabrėžia, kad ypač svarbu užtikrinti tinkamą Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) išteklių lygį, kad būtų užtikrintas aukštas saugaus ir tvaraus oro transporto lygis visame pasaulyje, ir kad būtų laikomasi priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų, kartu sprendžiant, be kita ko, uždavinius, susijusius su novatoriškų technologijų sertifikavimu ir krizinių situacijų valdymu; palankiai vertina EASA rekomendacijas aviacijos sektoriui per visą COVID-19 krizę;
9. ragina padidinti Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) biudžetą, kad būtų remiamas naujai priimtoms iniciatyvos „FuelEU Maritime“ įgyvendinimas ir kiti su agentūros įgaliojimų peržiūra susiję įsipareigojimai;
10. primygtinai reikalauja, kad Europos Sąjungos geležinkelių agentūros (ESGA) biudžetui būtų skiriamos ne mažesnės lėšos nei kitų transporto srities agentūrų biudžetams; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ESGA turėtų pakankamai išteklių, kurių reikia, kad ji veiktų kaip veiksminga institucija, visų pirma įgyvendinant 4-ąjį geležinkelių dokumentų rinkinį; primena ESGA vaidmenį kartu su bendrąja įmone „Shift2Rail“ užtikrinant ilgalaikį perėjimą nuo kelių prie geležinkelių transporto; be to, pabrėžia, kad atsižvelgiant į Sąjungos strateginį prioritetą pereiti prie geležinkelių transporto reikia reikšmingai padidinti Europos geležinkelių bendrosios įmonės finansavimą; ragina teikti papildomą paramą TEN-T tinklui užbaigti, Europos geležinkelių eismo valdymo sistemai (ERTMS) ir tarpvalstybinėms atkarpoms įgyvendinti;
11. palankiai vertina 2023 m. gruodžio 30 d. ES valstybių narių pasiektą susitarimą dėl oro ir jūrų vidaus sienų tarp Rumunijos ir Bulgarijos kontrolės panaikinimo; primygtinai ragina Komisiją išnagrinėti visas galimas galimybes ginti Rumunijos ir Bulgarijos piliečių teisę laisvai judėti, užtikrinant sklandų kelių transportą ir judumą tarp Rumunijos ir Bulgarijos bei likusios Sąjungos dalies, siekiant užtikrinti, kad bendroji rinka būtų naudinga visiems; ragina valstybes nares susitarti dėl Šengeno *acquis* visapusiško taikymo Bulgarijoje ir Rumunijoje ir paspartinti diskusijas siekiant kuo

greičiau panaikinti sausumos sienų kontrolę;

12. ragina skirti specialų ES finansavimą tvarioms turizmo formoms remti; ragina Komisiją pasiūlyti krizių valdymo mechanizmą siekiant užtikrinti, kad turizmo sektorius būtų tinkamai pasirengęs būsimoms krizėms; pakartoja savo raginimą įsteigti Europos turizmo agentūrą, kuri būtų atsakinga už techninės ir administracinės paramos teikimą labai mažoms įmonėms ir MVI, siekiant suteikti joms daugiau galimybių gauti ES finansavimą ir pasinaudoti finansinėmis priemonėmis;
13. primena, kad ES transporto sektoriuje trūksta darbuotojų; atsižvelgdamas į tai, ragina užtikrinti pakankamą transporto darbuotojų saugos ir gerų darbo sąlygų rėmimą ir užtikrinti lėšų skyrimą saugioms sunkvežimių stovėjimo aikštelėms visoje ES;
14. pabrėžia, kad 2025 m. turėtų būti skiriama pakankamai finansinių išteklių konkrečiai kaimo vietovėms visose ES valstybėse narėse, siekiant baigti kurti trūkstamas transporto jungtis ir pagerinti kaimo gyventojų judumą, taip pat kaimo turizmo ir ekonomikos plėtrą.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

08.01.2024

ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

2024 m. sausio 24 d. Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto koordinatoriai patvirtino šį laišką ir nusprendė raginti atsakingą Biudžeto kontrolės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pabrėžia, kad dėl būsimų derybų dėl DFP laikotarpio vidurio peržiūros esama netikrumo, susijusio su 2025 m. viršutinėmis biudžeto ribomis ir galimų lankstumo priemonių, todėl sunku pateikti konkrečias rekomendacijas; pabrėžia, kad atliekant peržiūrą reikėtų bent išsaugoti plataus užmojo daugiamečių biudžetą pagal 3 išlaidų kategoriją ir, svarbiausia, išsaugoti arba padidinti BŽŪP biudžetą, atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais susiduria ES žemės ūkis;
2. pabrėžia, kad BŽŪP yra itin svarbi siekiant užtikrinti pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą ir užtikrinti didesnę ES gamybos savarankiškumą; primena, kad BŽŪP atlieka esminį vaidmenį tiekiant įperkamus, saugius ir aukštos kokybės maisto produktus, taip pat užtikrinant ES ūkininkų pajamas, saugant aplinką ir išsaugant gerą agrarinę būklę; pabrėžia esamų BŽŪP programų tęstinumo svarbą;
3. pabrėžia, kad pagal neseniai atlikto tyrimo, kurį užsakė Biudžeto komitetas¹, realistišką vidutinės infliacijos scenarijų numatoma, jog dėl infliacijos veikslių grupė „Žemės ūkis ir jūrų politika“ 2021–2027 m. laikotarpiu patirs 37 mlrd. EUR (arba 10 proc.), nuostolių (95 proc. šių nuostolių padengiama iš EŽŪGF ir EŽŪFKP); taip pat reiškia susirūpinimą dėl neigiamo išteklių kainų padidėjimo poveikio ūkininkams; griežtai prieštarauja bet kokiems pasiūlymams atliekant DFP laikotarpio vidurio peržiūrą bet kokias iš anksto paskirtas BŽŪP lėšas perskirstyti kitoms veikslių grupėms;
4. palankiai vertina sprendimą padidinti žemės ūkio rezervą siekiant reaguoti į krizes žemės ūkio sektoriuje ir kartu apgailestauja, kad tai buvo padaryta nepasikonsultavus

su Parlamentu kaip biudžeto valdymo institucija; pabrėžia naudojant rezervą Parlamentui tenkantį vaidmenį; ragina Komisiją paskirstant šias lėšas laikytis objektyvių ir skaidrių kriterijų ir reguliariai teikti lėšų naudojimo ataskaitas, kad paskirstymas būtų nuolat tobulinamas; ragina Komisiją užtikrinti pakankamą finansavimą, nedarant poveikio tiesioginėms išmokoms ūkininkams, ir, kai tinkama, išnagrinėti galimybę sutelkti lėšas ne pagal BŽŪP;

5. ragina valstybes nares padidinti jauniems ūkininkams teikiamos paramos lygį ir pagerinti jų galimybes naudotis žeme ir kreditais, nes tai yra itin svarbi kaimo vietovių plėtros priemonė;
6. pabrėžia mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbą žemės ūkio maisto produktų sektoriuje ir poreikį padidinti žemės ūkiui skirtos mokslinių tyrimų programos „Horizontas“ biudžetą.

Kaip AGRI komiteto pirmininkas, norėčiau paprašyti BUDG komiteto tinkamai atsižvelgti į šią nuomonę savo pranešime.

Pagarbiai

Norbert Lins

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS
GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

24.1.2024

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. Pirmininke Johanai Van Overtveldtai,

vykdant nurodytą procedūrą Kultūros ir švietimo komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė šią nuomonę pateikti laiško forma. Jis aptarė šį klausimą 2024 m. sausio 24 d. posėdyje ir tame pačiame posėdyje priėmė nuomonę¹.

Kultūros ir švietimo komitetas:

primygtinai reikalauja užtikrinti supaprastinimą, administracinį veiksmingumą ir sinergiją su kitomis finansavimo programomis, taip pat prašo skirti naujų lėšų, kad būtų pagerintas bendras programų „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, Europos solidarumo korpuso ir trečiosios Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių paprogramės įgyvendinimo sėkmės rodiklis;

pabrėžia, jog mobilumo mokymosi tikslais stipendijomis pagal programą „Erasmus+“ turi būti padengiamos padidėjusios pragyvenimo išlaidos, kad būtų užtikrintas plačiai prieinamas ir įtraukus dalyvavimas; ragina užtikrinti finansinį stabilumą Europos universitetų tinklų iniciatyvai ir mokytojų akademijoms, taip pat ateityje skirti specialų finansavimą Europos švietimo erdvei; ragina didinti Europos švietimo erdvės, Skaitmeninio švietimo veiksmų plano ir Europos įgūdžių darbotvarkės sinergiją; įspėja nemažinti programai skiriamų lėšų: nuviliančius rezultatus, pasiektus paskutiniame EBPO Tarptautinio moksleivių vertinimo programos (PISA) etape, galima pakeisti tik investuojant į švietimą;

ragina padidinti programos „Kūrybiška Europa“ 2025 m. biudžetą, kad būtų išvengta neigiamo poveikio, kurį pirmoje finansinio ciklo pusėje paankstinimas galėtų turėti antrajai pusei; pažymi, kad dabartiniai finansiniai asignavimai negali patenkinti didelės projektų paklausos; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti pusiausvyrą tarp šių krypčių: ragina tinkamai finansuoti muzikos sektorių ir Europos kultūros sostines, padidinant Melinos Mercouri

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Sabine Verheyen (pirmininkė ir nuomonės referentė), Michaela Šojdrová (pirmininkės pavaduotoja), Andrey Slabakov (pirmininkės pavaduotojas), Tomasz Frankowski, Theodoros Zagorakis, Ilana Cicurel, Laurence Farrang, Irena Joveva, Monica Semedo, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio, Niyazi Kizilyürek, Stelios Kouloglou, David Cormand, Marcel Kolaja, Diana Riba i Giner, Rob Rooker, Christine Anderson, Catherine Griset, Alessandro Panza, Andrea Bocskor, Vladimír Bilčík (pavadavo Maria Walsh), Wolfram Pirchner (pavadavo Milan Zver), Ivan Štefánek (pavadavo Peter Pollák) ir Günther Sidl (pavadavo Victor Negrescu pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį).

apdovanojimui skirtos premijos sumą (paprogramė „Kultūra“), paramą tarpvalstybinei Europos filmų, kino teatrų ir vaizdo žaidimų sklaidai (paprogramė MEDIA) ir kokybiškai žurnalistikai bei žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumui (tarpsektorinė paprogramė);

ragina būsimos Europos žiniasklaidos paslaugų valdybos sekretoriatui skirti pakankamai išteklių, laikantis būsimo Europos žiniasklaidos laisvės akto; pakartoja ilgalaikį Parlamento raginimą sukurti nuolatinį ES redakcinį ir naujienų žiniasklaidos fondą;

pabrėžia, kad reikia padidinti finansavimą **Europos solidarumo korpuso** programai, kuri yra labai populiari tarp jaunimo, nes vienodo dydžio biudžeto padidinimas nebūtų tinkamas infliacijos lygiui sušvelninti ir apribotų dalyvaujančių organizacijų gebėjimą laikytis programoje nustatytų aukščiausių standartų ir įtraukties priemonių; atsižvelgdamas į jaunimui teikiamas galimybes ir Europos vertybių propagavimą, pabrėžia, kad reikia užtikrinti reguliary finansavimą ženklų turėtojams kelerius metus, padidinti finansinę paramą ir užtikrinti didesnę projektų dalių lankstumą, kad po pasikartojančių krizių būtų galima patenkinti didėjantį solidarumo poreikį;

pabrėžia, kad reikia numatyti atitinkamą didesnę biudžetą, nes piliečių dalyvavimas **Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programoje** yra itin svarbus siekiant spręsti visuomenės polarizacijos, mažo pasitikėjimo institucijomis, demokratijos regreso, teisinės valstybės principo laikymosi erozijos, mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei ir euroskepticizmo instrumentalizavimo problemas;

primygtinai ragina Komisiją remti **Europos mokyklų** sistemą, kad būtų galima taikyti aukštus mokymo standartus ir aktyviau keistis geriausia patirtimi su nacionalinėmis švietimo sistemomis;

pripažindamas, kad reikia perskirstyti lėšas, atsižvelgiant į privalomą Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės lėšų grąžinimą, primena programos „Erasmus+“, Europos solidarumo korpuso, programos „Kūrybiška Europa“ ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos svarbą ir ragina kuo labiau stengtis, kad jų septynerių metų programos finansavimo asignavimai išliktų nepakitę;

pabrėžia **bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų** svarbą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti pakankamą Kultūros ir švietimo komiteto pateiktų pasiūlymų finansavimą.

Pagarbiai

Sabine Verheyen

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pirmininkė, būdama nuomonės referentė, prisiimdama išimtinę atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti paminėtas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

23.1.2024

KONSTITUCINIŲ REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto sudarymo bendrųjų gairių, III skirsnis – Komisija
(2023/2220(BUI))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Konstitucinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. gruodžio 7 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Konstitucinių reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 23 d. posėdyje. Per šį posėdį¹ komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Salvatore De Meo

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Salvatore De Meo (pirmininkas ir nuomonės referentas), Gabriele Bischoff (pirmininko pirmoji pavaduotoja), Charles Goerens (pirmininko antrasis pavaduotojas), Giuliano Pisapia (pirmininko trečiasis pavaduotojas), Loránt Vincze (pirmininko ketvirtasis pavaduotojas), Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Gilles Boyer, Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández (pavadavo Domènecą Ruizą Devesą pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį), Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Othmar Karas, Gilles Lebreton, Niklas Nienaaß, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon ir Rainer Wieland.

PASIŪLYMAI

Konstitucinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pabrėžia, kad 2025 metais, t. y. po Europos Parlamento rinkimų, vienas svarbiausių biudžeto prioritetų turėtų būti veiksminga komunikacija ir dialogas su piliečiais, nes greta paramos Parlamento komitetų teisėkūros darbu informuotumo apie ES sprendimų priėmimą ir Sąjungos politiką didinimas yra itin svarbus Europos demokratijos veikimui;
2. pabrėžia, kad iki Europos Vadovų Taryba priims išvadas, įskaitant galimą konvento sušaukimą, 2025 m. biudžete turėtų būti numatyti reikiami ištekliai Sutarties pakeitimų procedūrai įgyvendinti ir parama informacinei kampanijai bei dialogui su Europos piliečiais po Konferencijos dėl Europos ateities; pabrėžia, kad Sutarčių reforma yra susijusi su Sąjungos politinės integracijos stiprinimu atsižvelgiant į galimą plėtrą ateityje, ir atkreipia dėmesį į tai, kad susidoroti su būsimos ES plėtros keliamais iššūkiais negalima nedidinant ES biudžeto ir papildomų nuosavų išteklių; ragina 2025 metais kartu su tebevykstančiomis stojimo derybomis pradėti diskusijas dėl atitinkamų finansinių reformų;
3. reikalauja, kad būtų apsaugoti būtini ištekliai, skirti nuolatinei ir struktūrinei kovai su dezinformacija ir melagingomis naujienomis ir kovai su užsienio šalių kišimusi į ES reikalus; primena, kad reikia užtikrinti tinkamą tokių ES institucijų struktūrą, atsakingų už komunikaciją su piliečiais ir kovą su dezinformacija, kaip Komisijos atstovybės ir Europos Parlamento ryšių biurai bei regioniniai biurai, finansavimą, kad jos galėtų veiksmingai atlikti pavestas užduotis;
4. primena, kad reikia tinkamai finansuoti Sąjungos programas, veiklą ir iniciatyvas, visų pirma Europos piliečių iniciatyvą, taip pat kitas dalyvaujamas priemones ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos dalyvaujamajai demokratijos procesams ES, stiprinamas piliečių pasitikėjimas ir didinamas jų supratimas apie Sąjungos politiką; ragina skirti priemonių piliečių, ypač jaunimo, dalyvavimui skatinti; primena, kad reikia skatinti numatyti biudžeto eilutę, skirtą parodomajai ir savanoriškai pradinei ir vidurinei ES ir pasaulinio pilietiškumo ugdymo programai;
5. ragina skirti pakankamai išteklių interesų grupių ir lobistų veiklos skaidrumui užtikrinti; atsižvelgdamas į tai prašo sustiprinti Parlamento Patariamąjį komitetą Parlamento narių elgesio klausimais ir Skaidrumo registro jungtinį sekretoriata, suteikiant tiek pakankamai darbuotojų, tiek finansinių išteklių, kad jie galėtų vykdyti pavestas užduotis; taip pat siūlo užtikrinti pakankamus išteklius tarpinstitucinio etikos organo įsteigimui ir veikimui, atsižvelgiant į jo įgaliojimus ir užduotis, jei jis būtų įsteigtas;
6. rekomenduoja skirti pakankamai išteklių Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucijai, visų pirma personalo reikmėms, atsižvelgiant į jos gerokai išplėstas užduotis, kaip numatyta Komisijos pasiūlyme dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 išdėstymo nauja redakcija, ir 2024-ųjų – Europos Parlamento rinkimų metų – reikšmę bei atsiradusį papildomą Institucijos darbo krūvį;

7. pabrėžia, kad reikia skirti pakankamai išteklių ES veiksams, kuriais siekiama stiprinti teisinę valstybę, visų pirma padidinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros išteklius, atsižvelgiant į jos užduočių spektro išplėtimą, kaip numatyta peržiūretuose įgaliojimuose, grindžiamuose 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos reglamentu (ES) 2022/555;
8. primena, kad svarbu didinti Sąjungos vietos subjektų, miestų ir kaimų, ypač už valstybių narių sostinių ribų, dalyvavimą demokratiname Sąjungos gyvenime ir remti iniciatyvos „Kuriame Europą su vietos savivalda“¹ – vietos lygmeniu išrinktų politikų tinklo, kurio tikslas – informuoti apie Europos Sąjungą per precedento neturintį Europos ir vietos valdžios struktūrų aljansą, įgyvendinimą;
9. ragina Tarybą ir Komisiją visapusiškai taikyti Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo; pabrėžia, kad lėšos negali būti išmokamos, jei valstybės narės nesilaiko visų atitinkamų Teisingumo Teismo nustatytų reikalavimų;
10. pakartoja ne kartą išsakytą raginimą Europos Parlamentui suteikti visas bendro sprendimo galias bei teisėkūros iniciatyvos teisę ir panaikinti galimybę naudotis veto teise priimant daugiametę finansinę programą. 24.1.2024

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO LAIŠKAS

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 29 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 24 d. posėdyje². Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl

¹ https://building-europe-with-local-councillors.europa.eu/index_lt

² Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Livia Járóka, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Robert Biedroń

PASIŪLYMAI

- A. kadangi lyčių lygybė ir nelygybės apraiškų panaikinimas yra viena iš pagrindinių vertybių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, ir kadangi Sąjunga yra įsipareigojusi skatinti lyčių lygybę ir lyčių aspekto integravimą į visus savo veiksmus, kaip įtvirtinta SESV 8 straipsnyje;
 - B. kadangi Europos Parlamentas ne kartą ragino Komisiją skatinti ir įgyvendinti lyčių lygybės aspekto integravimą, biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą ir atlikti poveikio lytims vertinimą visose Sąjungos politikos srityse;
 - C. kadangi lyčių lygybę Sąjungoje ypač paveikė įvairios krizės, su kuriomis susiduria Sąjunga ir kurios daro neproporcingą poveikį moterims, pvz., karas ir seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimas, smurto dėl lyties ir smurto šeimoje didėjimas, lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių apribojimai, priešiška reakcija į moterų teises, taip pat nuolatinis vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas;
 - D. kadangi biudžetai niekada nėra neutralūs lyčių atžvilgiu, todėl juos reikia nustatyti siekiant aiškaus lyčių lygybės ir kovos su diskriminacija tikslo, taip pat tikslo atsižvelgti į kiekvieną ir kiekvieno konkrečius poreikius, įskaitant moterų ir mergaičių, turint omenyje jų įvairovę, poreikius, taip pat skatinti moterų ekonominę įgalėjimą, prisiimant konkretų įsipareigojimą integruoti lyčių aspektą;
 - E. kadangi valstybės narės ir ES turi panaikinti diskriminaciją ir veiksmingai su ja kovoti ir kadangi vis didesnė ES biudžeto dalis, įskaitant ES struktūrinius fondus ir investicijas į aukštos kokybės ir prieinamas viešąsias priežiūros paslaugas, turi būti skirta tam, kad ES darbo rinkoje būtų sukurtos naujos lygios galimybės, įskaitant moterų vadovaujamas MVI, kartu siekiant sukurti vienodai uždirbančių ir vienodas priežiūros pareigas turinčių asmenų visuomenės modelį;
1. pabrėžia, kad lyčių aspektas turi būti integruotas į biudžeto ciklą bei visas programas visais etapais ir kad turi būti atliekamas šio aspekto vertinimas, ir apgailestauja, kad, nepaisant pakartotinių Europos Parlamento raginimų, šis tikslas vis dar nepasiektas; ragina sistemingai ir privalomai rinkti, teikti ir vertinti palyginamus pagal lytį suskirstytus duomenis, kad būtų galima atlikti privalomus poveikio lytims vertinimus visose Sąjungos politikos srityse, visų pirma siekiant visapusiškai suskirstyti vertinimo rezultatus pagal lyčių lygybės metodiką;
 2. pabrėžia, kad lyčių lygybės aspektas ir su lytimi susiję tikslai turėtų būti integruoti į visas politikos sritis ir ES programas; todėl pakartoja savo raginimą visais biudžeto proceso etapais įgyvendinti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principą, taip pat nustatyti atitinkamas biudžeto eilutes, kad būtų galima veiksmingai stebėti ES biudžeto indėlį į lyčių lygybę ir atlikti visų programų ir išlaidų peržiūrą atsižvelgiant į lyčių aspektą;
 3. pabrėžia, kad reikia toliau plėtoti ES Komisijos lyčių aspekto stebėjimo metodiką, pagal kurią turėtų būti ne tik nustatomi pagal tam tikras ES programas vykdomi veiksmai, darantys poveikį lytims, bet ir stebima bendra ES biudžete lyčių lygybei skirta finansavimo apimtis;

4. pakartoja, kad reikia sustiprinti Europos lyčių lygybės institutą (EIGE) skiriant reikiamą personalą ir biudžetą, kad jis galėtų vykdyti jam pavestas pareigas ir patenkinti smarkiai pagausėjusius techninės pagalbos prašymus lyčių aspekto integravimo srityje; primena, kad EIGE atlieka itin svarbų vaidmenį dalijantis vertingomis žiniomis apie lyčių lygybės ir moterų teisių padėtį ES ir patirtimi politikos, lyčių aspekto integravimo ir lyčių aspekto analizės srityse; pripažįsta EIGE metinės ataskaitos, kuria remdamosi valstybės narės gali nagrinėti pagrindinius aspektus, trukdančius lyčių lygybei, vertę; pažymi, kad vis dažniau prašoma EIGE paslaugų, ir pabrėžia, kad nepakankamas EIGE finansavimas ir darbuotojų trūkumas neatitinka Sąjungos tikslų ir vertybių; be to, pabrėžia, kad EIGE nurodytų nerimą keliančių tendencijų ištaisymas padėtų platesnei Europos ekonomikai tapti konkurencingesnei, efektyvesnei ir atsparesnei; pabrėžia, kad svarbu visais Europos struktūrinių ir investicijų fondų vertinimo, įgyvendinimo ir stebėsenos etapais pasinaudoti esamomis EIGE parengtomis priemonėmis, pvz., biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą priemonių rinkiniu;
5. apgailestauja, kad trūksta konkrečių biudžeto eilučių, skirtų lyčių lygybės priemonėms, ir pabrėžia, kad svarbu didinti finansavimą smurto dėl lyties prevencijai ir kovai su juo pagal paprogramę DAPHNE, taip pat lyčių lygybei ir lyčių aspekto integravimui į Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą; ypač ragina skirti daugiau lėšų nuo karo Ukrainoje bėgančioms moterims, kurioms gresia didelis smurto pavojus; primena, kad svarbu nustatyti konkrečias su lyčių aspektu susijusias biudžeto eilutes ir aiškius duomenis apie skirtą finansavimą; pakartoja, kad tai turėtų būti taikoma visoms programoms, apimančioms su lyčių lygybe susijusius tikslus, pvz., ESF+, ir ragina šioje ir kitose susijusiose horizontaliosiose programose ypatingą dėmesį skirti kibernetiniam smurtui prieš moteris;
6. atkreipia dėmesį į nerimą keliančią didėjančią priešišką reakciją į lyčių lygybę, teisinės valstybės principą ir moterų teises ir pabrėžia ES priemonių, kuriomis siekiama didinti informuotumą ir taisyti šią padėtį, svarbą; apgailestauja, kad Komisija į savo biudžeto pasiūlymą neįtraukė konkrečios lyčių lygybės programos; dar kartą išreiškia susirūpinimą dėl išpuolių prieš teisinės valstybės principą, demokratiją ir žmogaus teises tarpusavio sąsajos su priešiška reakcija į lyčių lygybę ir moterų teises;
7. ragina Komisiją padidinti biudžeto asignavimus pilietinės visuomenės organizacijoms pagal esamas programas, visų pirma organizacijoms, veikiančioms lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, be kita ko, suteikiant ir palengvinant galimybes saugiai ir teisėtai nutraukti nėštumą, taip pat toms organizacijoms, kurios kovoja su smurtu dėl lyties ir teikia paramos paslaugas aukoms, bei pakartoja savo raginimą Komisijai stiprinti teisinę valstybę ir užtikrinti, kad ES lėšos nebūtų skiriamos jokiam subjektui, susijusiam su žmogaus teisių, ypač mažumų teisių, pažeidimais ir bet kokiais teisinės valstybės principo pažeidimais, kurie daro poveikį moterų laisvėms ir pagrindinėms teisėms, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises;
8. pabrėžia, kad susirūpinimą dėl lyčių lygybės keliančios problemos iš esmės nėra įtrauktos į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės žaliosios pertvarkos ir skaitmeninės transformacijos ramsčius, o tai yra neišnaudota galimybė veiksmingai integruoti lyčių lygybę į klimato ir aplinkos tikslus.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pirmininkas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	4.3.2024
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 28 - : 2 0 : 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Katalin Cseh, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Vlad Gheorghe, Andrzej Halicki, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Hervé Juvin, Fabienne Keller, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Victor Negrescu, Bogdan Rzońca
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández, Jens Geier, Charles Goerens, Francisco Guerreiro, Eva Maria Poptcheva, Petri Sarvamaa
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Enikő Győri, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Mounir Satouri, François Thiollet

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

28	+
PPE	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Ana Collado Jiménez, José Manuel Fernandes, Andrzej Halicki, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Petri Sarvamaa
Renew	Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Charles Goerens, Fabienne Keller, Moritz Körner, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Victor Negrescu, Matjaž Nemeč
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Francisco Guerreiro, Mounir Satouri, François Thiollet

2	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Hervé Juvin

2	0
ECR	Bogdan Rzońca
NI	Enikő Győri

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė